



COA Centraal Orgaan opvang asielzoekers



Financiële verantwoording **2015**

Inhoudsopgave

1. Jaarverslag	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Verslag van het bestuur	3
1.3 Governance	5
1.4 Financiële sturingsrelatie met het ministerie van Veiligheid en Justitie	7
1.5 Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners	8
1.6 Financiële resultaten 2015	9
1.7 Verslag van de raad van toezicht	10
1.8 Nevenfuncties bestuur COA	12
1.9 Verslag van de bedrijfsvoering 2015	12
1.10 Strategische risico's en interne beheersing	14
1.11 In control statement bedrijfsvoering COA	16
2. Jaarrekening 2015	19
2.1 Balans per 31 december (na voorgestelde resultaatbestemming)	19
2.2 Rekening van baten en lasten over de jaren	21
2.3 Kasstroomoverzicht over de jaren	22
2.4 Algemene toelichting	23
2.5 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling	24
2.6 Toelichting op de balans	31
2.6.1 Immateriële vaste activa	31
2.6.2 Materiële vaste activa	32
2.6.3 Vorderingen	33
2.6.4 Liquide middelen	35
2.6.5 Eigen vermogen	35
2.6.6 Egalisatierekening	39
2.6.7 Voorzieningen	41
2.6.8 Kortlopende schulden	43
2.6.9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen	45
2.7 Toelichting op de rekening van baten en lasten	46
2.7.1 Toelichting baten	46
2.7.2 Toelichting lasten	49
2.7.3 Wet Normering Topinkomens (WNT)	57
3. Overige gegevens	60
3.1 Gebeurtenissen na balansdatum	60
3.2 Vaststelling resultaatbestemming	60
3.3 Voorstel resultaatbestemming 2015	60
3.4 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	61
Bijlagen	65
Bijlage 1 Opbrengstverantwoording opdrachtgever 2015	66
Bijlage 2 Bezettings- en capaciteitsgegevens	71
Bijlage 3 Financiële meerjarenoverzichten 2011 – 2015	74
Bijlage 4 Specificatie Europese subsidies	76
Bijlage 5 Principes Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners	77

1. Jaarverslag

1.1 Inleiding

In de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers zijn de taken van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) vastgelegd. Het COA realiseert de materiële en immateriële opvang van asielzoekers en is verantwoordelijk voor het plaatsen van asielzoekers in opvangcentra. Ook andere taken die samenhangen met de opvang van asielzoekers zijn of worden belegd bij het COA.

Het COA valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van V&J. Conform de bekostigingsafspraken tussen het COA en het ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J) stelt het COA na afloop van het boekjaar een financiële verantwoording op, bestaande uit een verslag van het bestuur, een bedrijfsvoeringsverslag en een jaarrekening.

De financiële verantwoording is opgesteld op basis van de daaraan te stellen wettelijke eisen, waaronder artikel 35 van de Kaderwet ZBO, de waarderingsgrondslagen conform titel 9 boek 2 BW, de richtlijnen voor de jaarverslaggeving en de huidige Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

1.2 Verslag van het bestuur

We hebben een bijzonder hectisch jaar achter de rug. De grote toestroom van vluchtelingen naar Europa en daarbinnen naar Nederland heeft veel betekend. De cijfers zeggen genoeg. In 2015 zijn circa 59.000 asielaanvragen gedaan. Het piekjaar 1994 tijdens de Joegoslavië-crisis is daarmee overschreden. Nooit eerder kwamen er in de historie van het COA in één jaar tijd zoveel mensen naar Nederland. En toch is het weer gelukt om iedereen een bed te geven! Het aantal asielzoekers dat het COA opvangt is ten opzichte van een jaar geleden bijna verdubbeld van ongeveer 25.000 naar 50.000 bewoners. Het aantal medewerkers is ook bijna verdubbeld, tot circa 4.200 medewerkers.

Maar cijfers zeggen lang niet alles. De stroom vluchtelingen heeft de Nederlandse samenleving niet onberoerd gelaten. Voor- en tegenstanders hebben hun stem duidelijk laten horen. Mededogen, zorg en angst vochten in de media en publieke opinie om voorrang. Dat was soms lastig werken bij het openen van nieuwe locaties. Maatschappelijk zijn we soms gestuit op de grenzen van wat (op dat moment) de lokale samenleving aan kan.

Alle medewerkers hebben er bijzondere ervaringen bij gekregen: verhalen over lang doorwerken, op stel-en-sprong nieuwe (nood)locaties openen, aandacht voor de bewoner en de nieuwe collega, de lastige dagelijkse puzzel waar nieuwe bewoners op de schaarse plekken geplaatst kunnen worden. Op momenten zijn we tegen de grenzen van ons kunnen aangelopen: er zitten maar 24 uur in een dag.

Van het COA heeft dit een enorme inspanning en flexibiliteit gevergd. Wat daarbij heeft geholpen is dat de sfeer in het bedrijf goed is, zo getuige de uitkomsten van het medewerkersonderzoek van medio 2015. Ook zit er een enorm elan en ondernemingsgeest in de genen van de medewerkers. Dat heeft ons enorm geholpen. De instroom werd in de periode vlak na de zomer niettemin zo hoog (2.000 – 3.000 per week, met een piek op 4.200!) dat het COA nadrukkelijk de hulp van de omgeving heeft gevraagd. In september is samen met V&J opgeschaald naar een crisisstructuur, waarbij ook het ministerie van Defensie, Rode Kruis Nederland, de Veiligheidsregio's en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) betrokken werden. De crisisnoodopvang werd in het leven geroepen. Eind november volgde het bestuursakkoord tussen Rijk, VNGen Interprovinciaal Overleg (IPO). Daarmee is de aanpak bestuurlijk en maatschappelijk verbreed. Het bestuursakkoord geeft een goede basis om de uitdagingen van 2016 aan te gaan.

De bedrijfsmatige ontwikkeling heeft qua hectiek gelijk op gelopen met wat er in de opvang en begeleiding gebeurde. Met name in het najaar zijn onder grote druk vele nieuwe personeelsleden ingewerkt, tientallen locaties in hoog tempo geopend en zijn gezondheidszorg, ICT-verbindingen en beveiliging verzorgd. Het aantal nieuwe overeenkomsten en facturen explodeerde. De procesgang in de bedrijfsvoering stond hierbij onder grote druk. We hebben vaak moeten improviseren en lastige afwegingen moeten maken. Heumensoord (bij Nijmegen) is daarvan het exemplarische voorbeeld. Daarbij hebben we goed kunnen leunen op het credo 'verantwoordelijkheden en bevoegdheden laag in de organisatie'. Ook het risico-denken heeft een voldoende basis in ons handelen.

Financieel gezien zijn we geëindigd met een positief bedrijfsresultaat, 2,9% van de omzet. Tegenover schaalvoordelen in de opvang (net als in 2014 op reeds geopende locaties), staat in het najaar van 2015 stijging van de kosten doordat de noodopvang relatief duur is. De investeringen zijn redelijk hoog, de afschrijvingstermijnen véél korter, er is een tendens van kleinere locaties die in de exploitatie relatief duurder zijn en in de markt ontstaat schaarste wat de prijzen niet ten goede komt. Dit heeft de aandacht van het COA en V&J voor 2016. Hoewel de groei logischerwijs de meeste aandacht trekt, zijn er in de reguliere bedrijfsvoering ook belangwekkende ontwikkelingen. We hebben het strategisch voorraadplan voor huisvesting geactualiseerd, zijn druk bezig met de vervanging van de IT-infrastructuur en nemen volop nieuwe medewerkers aan.

Ook staat er spanning op de rechtmatigheid van aanbestedingen met betrekking tot nieuwe locaties. De Europese wetgeving kent procedures en termijnen die zich niet goed verhouden tot de snelheid die nu nodig is.

Qua governance heeft medio 2015 een ingrijpende wijziging plaatsgevonden: de raad van toezicht is opgeheven en de rol van toezichthouder en werkgever voor het bestuur is over gegaan naar de eigenaar, zijnde V&J. Het is de inzet dat de adviesrol vanaf medio 2016 wordt ingevuld door een adviesraad. Een belangrijk orgaan dat ons helpt in het denken over de ontwikkelingen binnen ons werk.

Rijswijk, 10 maart 2016

Het bestuur van het COA,

Gerard Bakker

Janet Helder

Peter Siebers

Voorzitter van het bestuur

Lid van het bestuur

Lid van het bestuur

1.3 Governance

Zelfstandig bestuursorgaan

Op 1 juli 1994 is het COA – een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) met rechtspersoonlijkheid – bij wet opgericht. De taken van het zbo zijn op hoofdlijnen vastgelegd in de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (Wet COA). De hoofdvestiging van het COA is gevestigd te Rijswijk.

Sinds 2007 is de Kaderwet ZBO van toepassing. Om de Wet COA in overeenstemming te brengen met de Kaderwet ZBO is in november 2009 het wetsvoorstel Wijziging van de Wet COA in de Tweede Kamer ingebracht. Per 1 januari 2011 is de wet in werking getreden, hiermee is de instelling van het bestuur van het COA geformaliseerd.

Als zbo is het COA geen onderdeel van het Rijk, maar het publieke karakter van haar werk maakt dat zij intensief afstemt c.q. samenwerkt met onderdelen van het Rijk, in het bijzonder met onderdelen van het ministerie van V&J en daarbinnen met de vreemdelingenketen. Ook met gemeentelijk en provinciaal bestuur vindt intensieve afstemming en samenwerking plaats.

Kaders voor de governance

De kaders voor de governance van het COA zijn vastgelegd in wet- en regelgeving en nadere afspraken met het ministerie van V&J. Daarnaast neemt het COA deel aan de Handvestgroep Publiek Verantwoord. De kaders hebben de volgende structuur:

- Wet COA;
- Kaderwet zelfstandige bestuursorganen;
- Reglement voor het bestuur van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers;
- Reglement voor de raad van toezicht (tot 1 juli 2015);
- Toezichtarrangement COA (vanaf 1 juli 2015);
- Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners.

Raad van toezicht

De raad van toezicht ziet toe op de werkzaamheden van het bestuur en staat deze met raad terzijde. De raad van toezicht handelt met inachtneming van het reglement voor de raad van toezicht en de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners. Als gevolg van de wijziging van de Wet COA is de raad van toezicht van het COA met ingang van 1 juli 2015 opgeheven.

Tot deze datum bestond de raad van toezicht uit mevrouw E. Kalsbeek-Jasperse (voorzitter), de heer H. van Brummen, de heer R. Hopstaken en mevrouw E. Snoeij. Voor meer informatie over de raad van toezicht wordt verwezen naar het aparte verslag opgenomen onder paragraaf 1.7.

Toezicht vanaf 1 juli 2015

De raad van toezicht van het COA vervulde drie rollen, te weten de toezichtsrol, de werkgeversrol en de advies- en sparringrol. De toezichtsrol ligt vanaf 1 juli 2015 bij het ministerie van V&J. Deze toezichtsrol is nader uitgewerkt in het toezichtarrangement. Ook de werkgeversrol van de raad van toezicht ligt bij de departementale toezichthouder en is beschreven in het toezichtarrangement. Met betrekking tot de advies- en sparringrol is afgesproken dat het organiseren van deze rollen de verantwoordelijkheid is van het bestuur van het COA.

Het departement heeft het eigenaarschap/ambtelijk toezichthouderschap belegd bij de directeur-generaal Vreemdelingenzaken.

De wijziging in het toezicht op het COA vanaf 1 juli 2015 is besproken met de raad van toezicht. Hierbij zijn onder meer het toezichtarrangement COA, het gewijzigde reglement voor het bestuur COA en de gewijzigde bevoegdhedenregeling COA aan de raad van toezicht voorgelegd. Met een positief advies van de raad van toezicht heeft de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie met het toezichtarrangement, de beide reglementen en de bevoegdhedenregeling ingestemd.

Bestuur COA

Conform de Wet COA voert het bestuur de taken uit die een bestuur conform de gangbare Public Governance definitie normaliter uitvoert. In het reglement voor het bestuur zijn onder andere de taken en bevoegdheden en de wijze van besluitvorming van het bestuur van het COA nader beschreven. Het bestuur van het COA bestond in 2015 uit de voorzitter, de heer dr. mr. G.J.C.M. Bakker en twee leden, mevrouw drs. J.H. Helder, portefeuillehouder uitvoering en de heer drs. P.L. Siebers, portefeuillehouder bedrijfsvoering. Het bestuur werkt vanuit een collegiaal principe.

Eigenaar en opdrachtgever ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J)

Met ingang van 2015 wordt de rol van eigenaar vervuld door de directeur-generaal Vreemdelingenzaken (DGVZ) en de rol van opdrachtgever door de directeur Directie Regie Vreemdelingenketen (DRV).

Handvestgroep Publiek Verantwoorden (HPV)

Het COA maakt deel uit van de Handvestgroep Publiek Verantwoorden (HPV). De HPV heeft de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners opgesteld. Het COA onderschrijft deze code. Het doel van de code en van de HPV is het dienen van het publiek belang door goed bestuur van publieke dienstverleners. Voor de toepassing van de code door het COA wordt verwezen naar paragraaf 1.5.

Ketensamenwerking

Het COA is onderdeel van de zgn. Kleine (Vreemdelingen)Keten, samen met de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V). Op zowel bestuurlijk als operationeel niveau is er intensief contact. Vanaf 2012 stellen de drie organisaties jaarlijks een gezamenlijk ketenplan op, waaraan gedurende het jaar uitvoering wordt gegeven. De uitvoeringsorganisaties stemmen beleidsmatig het werk af met de eigenaar en opdrachtgever van IND, COA en DT&V en periodiek met de staatssecretaris. Onder leiding van de DGVZ worden in het Topberaad Vreemdelingenketen afspraken gemaakt. De 'grote' vreemdelingenketen bevat naast de Kleine Keten ook organisaties als Koninklijke Marechaussee, Nationale Politie, Dienst Justitiële Inrichtingen en Raad voor de Rechtspraak.

Extern toezicht

Het werkgebied van het COA staat onder toezicht van de Inspectie V&J. Voor wat betreft de gezondheidszorg en de jongeren die verblijven bij het COA staat het COA ook onder toezicht van de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie Jeugdzorg. Burgers en bewoners kunnen met klachten, waarbij zij menen dat het COA hen onvoldoende hoort, terecht bij de Nationale Ombudsman. Op regionaal en lokaal niveau staat het COA op aspecten onder toezicht van lokale toezichthouders, zoals de brandweer en gemeentelijke toezichthoudende organisaties als de GGD. Bij de uitvoering van het werk staat het COA verder onder toezicht van de arbeidsinspectie.

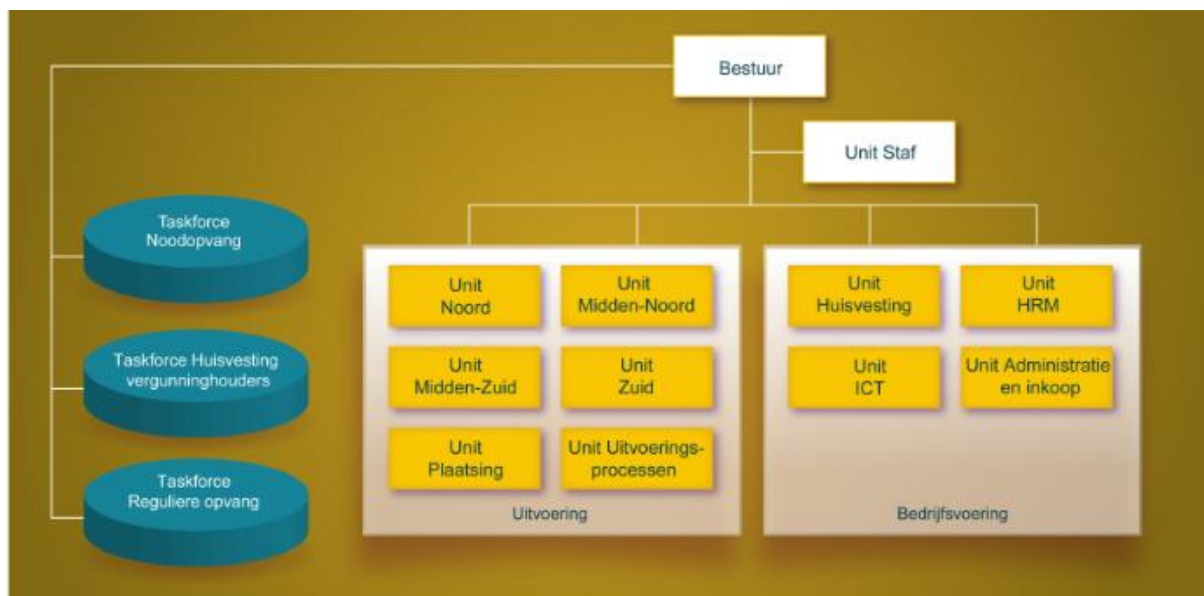
Interne organisatie

Hieronder is het organogram van het COA aan het eind van 2015 opgenomen. Naast het bestuur bestaat de tweede managementlaag uit de managers van de elf units. Vier van hen geven leiding aan de regionale uitvoeringsunits, unit Noord, unit Midden-Noord, unit Midden-Zuid en unit Zuid. De andere managers geven leiding aan de units Uitvoeringsprocessen, Plaatsing, ICT, Administratie & Inkoop, Huisvesting, HRM en Staf.

Als gevolg van de aanhoudende hoge instroom gedurende 2015 zijn drie taskforcemanagers aangesteld voor de noodopvang, huisvesting vergunninghouders en reguliere opvang en zijn adjunct- unitmanagers aangesteld.

De unit Staf bevat de teams Audit, Bestuurlijke Ondersteuning, Communicatie, Financiën en Juridische zaken. De derde managementlaag bestaat uit locatiemanagers in de uitvoerende units en teamhoofden bij de overige units.

Het COA kent een ondernemingsraad (or) bestaande uit 15 leden. In het jaar 2015 zijn er geen verkiezingen geweest.



1.4 Financiële sturingsrelatie met het ministerie van Veiligheid en Justitie

Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers

De Wet COA stelt in de hoofdstukken III, IV en V regels ten aanzien van de bekostiging van het COA. Met ingang van 1 januari 2004 is een besturingsmodel van kracht waarbij het COA op resultaat wordt aangestuurd. In 2005 is daarom het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers vastgesteld, waarin nadere regels worden gesteld voor een aantal onderwerpen die met de (vaststelling van de) subsidie samenhangen. Het Subsidiebesluit is een besluit op hoofdlijnen, dat verwijst naar sturingsafspraken (kostprijsystematiek, vermogenssystematiek e.d.) die tussen de minister en het COA worden gemaakt. Deze sturingsafspraken zijn gedetailleerd beschreven in de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2015 (Integraal Document). Door deze manier van werken kan het Subsidiebesluit ongewijzigd blijven als de minister en het COA nieuwe afspraken maken.

Bij besluit van 23 december 2010 is het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2005 iets gewijzigd, waaronder de verwijzing naar de Kaderwet ZBO. In het Subsidiebesluit staat dat alle sturingsafspraken eens per drie jaar worden geëvalueerd.

Financierings- en bekostigingssystematiek COA

Na de pilot 'eigenaarschap' in 2014 zijn de rollen binnen het ministerie van opdrachtgever en eigenaar wederom gewijzigd. Met ingang van 2015 wordt de rol van eigenaar vervuld door de DGVZ en de rol van opdrachtgever door de directeur DRV. Eveneens is in 2015 (1 juli 2015) de raad van toezicht van het COA opgeheven, waardoor de Bekostigingsafspraken zijn aangepast.

Op 22 juni 2015 zijn door de DGVZ, de secretaris-generaal van het ministerie en de voorzitter van het bestuur van COA de nieuwe Bekostigingsafspraken COA 2015 vastgesteld (versie 17 april 2015). Tevens is op dezelfde datum de gedetailleerde productenklapper vastgesteld.

Als gevolg van de hoge instroom in de tweede helft van dit jaar zijn aanvullende afspraken gemaakt waar geen rekening mee was gehouden in de Bekostigingsafspraken en productenklapper.

In 2014 heeft een uitgebreide nacalculatie plaatsgevonden van de kosten van alle producten wat heeft geleid tot nieuwe kostprijzen voor 2015.

Financiële verantwoording en beschikking

De financiële verantwoording wordt uiterlijk op 15 maart na het betreffende boekjaar aangeboden aan de eigenaar. De eigenaar stelt voor 15 juni na het betreffende boekjaar de financiële verantwoording vast inclusief de resultaatbestemming.

De belangrijkste afspraak met de opdrachtgever is de jaarlijkse beschikking van het departement waarin aantallen op te vangen asielzoekers en daaraan gekoppelde financiering zijn opgenomen. De financiering van het COA is vrijwel volledig een p*q financiering, zoals vastgelegd in de Bekostigingsafspraken COA 2015 (Integraal Document). Het COA rapporteert sinds 1 juli 2015 per kwartaal over de voortgang aan eigenaar en opdrachtgever.

1.5 Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners

De HPV heeft de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners opgesteld. De code helpt de leden bij het bestuur van hun organisatie bij het vervullen van publieke taken en om de aspecten van goed publiek bestuur, zoals openheid en integriteit, participatie, behoorlijke contacten met burgers, legitimiteit, effectiviteit en efficiency en verantwoording door te vertalen binnen de organisatie. Gedurende 2015 is de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners herzien.

De code bestaat uit de hoofdstukken: 1. Inleiding, 2. Principes van dialoog, 3. Principes van bestuur, 4. Principes van tegenkracht, 5. Principes van beheersen, 6. Principes van verantwoorden, 7. Principes van naleving en monitoring en 8. Verantwoording van de code. De code schrijft voor dat organisaties in hun jaarverslag een toelichting opnemen over de invulling en operationalisering van de principes. Dit is opgenomen in bijlage 5.

1.6 Financiële resultaten 2015

De volgende tabel geeft een gecompriemd overzicht van de belangrijkste kengetallen over 2015 ten opzichte van voorgaande jaren:

Kengetallen	2015	2014	2013	2012	2011
Resultaten					
Totaal baten	808.139	508.951	361.718	368.831	451.039
Totaal lasten	787.407	485.546	348.409	356.319	437.829
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	20.732	23.405	13.309	12.512	13.210
Buitengewoon resultaat	2.735	820	-2.086	-	-20.445
Resultaat voor resultaatsbestemming	23.467	24.225	11.223	12.512	-7.235
Resultaat tov totale baten	2,9%	4,8%	3,1%	3,4%	-1,6%
Vermogen					
Eigen vermogen	73.267	53.396	28.954	17.731	3.119
Balanstotaal	435.608	258.978	215.982	218.351	208.054
Investerings in vaste activa	154.738	63.367	31.910	34.334	21.789
Bezetting centrale opvang					
Bezetting 31 december	47.636	24.807	15.356	14.604	16.104
Gemiddelde jaarbezetting	31.133	19.581	14.721	14.487	18.717
Ratio's					
Liquiditeit	0,32	0,28	0,28	0,41	0,55
Solvabiliteit	0,17	0,21	0,13	0,08	0,01

Het COA sluit 2015 af met een positief resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening van € 20,7 miljoen, wat gelijk staat aan 2,9% van de baten (2014: 4,8%). Het positieve resultaat wordt onder meer veroorzaakt doordat, als gevolg van de extreem hoge instroom in de tweede helft van 2015, de bezettingsgraden van de opvanglocaties hoog waren en de werving van nieuw personeel de hoge instroom op momenten niet kon volgen. Daarnaast dalen de medische kosten per asielzoeker met circa 13%, voornamelijk door een oplopend aantal asielzoekers in de col en de pol fase van de procedure, waarin in eerste instantie alleen noodzakelijke medische hulp wordt geboden. Hierbij zijn ook de demografische gegevens van de asielzoekers van belang. De huidige instroom bestaat voor een belangrijk deel uit jonge mannen, die minder medische hulp afnemen.

De totale baten zijn ten opzichte van 2014 met 59% gestegen, de totale lasten stijgen met 62%. De lasten zijn harder gestegen dan de baten. Voornamelijk doordat de noodopvang duurder is dan de reguliere opvang als gevolg van de korte termijn. De stijging van de baten is gelijk aan de stijging van de gemiddelde bezetting over 2015 ten opzichte van 2014 (59%). De bezetting steeg van gemiddeld 19.581 in 2014 naar 31.133 in 2015. Ultimo 2015 zaten 47.636 asielzoekers in de centrale opvang, bijna een verdubbeling ten opzichte van eind 2014.

Het balanstotaal per 31 december 2015 bedraagt € 435,6 miljoen, een stijging van € 176,6 miljoen ten opzichte van 31 december 2014. Deze stijging wordt in belangrijke mate veroorzaakt door hoge investeringen in capaciteit van zowel opvanglocaties als de ICT-omgeving gedurende 2015.

De liquiditeit, berekend door het totaal van de vorderingen en liquide middelen te vergelijken met het totaal van de kortlopende schulden, is licht verbeterd ten opzichte van 2014. De solvabiliteit, in de tabel met kengetallen uitgedrukt als de verhouding tussen het eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal, is stabiel gebleven. Beide ratio's zijn laag ten opzichte van andere sectoren, wat mogelijk is doordat het ministerie van V&J garant staat voor een kredietlimiet van € 70 miljoen bij het ministerie van Financiën en verschillende leenfaciliteiten ter hoogte van € 230 miljoen. Daarnaast is het ministerie van V&J mede risicodragend bij bijzondere verliezen.

1.7 Verslag van de raad van toezicht

De raad van toezicht rapporteert in dit verslag over zijn toezichhoudende en adviserende taken tot 1 juli 2015.

Samenstelling

De samenstelling van de raad van toezicht was als volgt:

<i>Naam</i>	<i>functie raad van toezicht</i>	<i>commissie raad van toezicht</i>
Ella Kalsbeek-Jasperse	voorzitter	lid renumerationcommissie
Henk van Brummen	vicevoorzitter/secretaris	lid auditcommissie
Ruud Hopstaken	lid raad van toezicht	voorzitter auditcommissie
Edith Snoeij	lid raad van toezicht	voorzitter renumerationcommissie

Alle leden van de raad van toezicht zijn onafhankelijk in de zin dat de afhankelijkscriteria zoals genoemd in artikel 2, lid 3 van het reglement voor de raad van toezicht niet op hen van toepassing zijn.

Vergoeding

Op basis van de regeling Vergoeding raad van toezicht ontvangt de voorzitter € 14.051 exclusief btw per jaar en ontvangen de leden € 9.367 exclusief btw per jaar. De leden van de raad van toezicht zijn btw-plichtig. Op basis van artikel 8 van het reglement voor de raad van toezicht vindt vergoeding van onkosten en binnenlandse reiskosten van de raad van toezicht plaats door middel van declaratie op basis van werkelijk gemaakte kosten, conform de geldende regels van de Belastingdienst.

Vergaderingen en overleggen

In de periode tot 1 juli 2015 hebben in aanwezigheid van het bestuur twee vergaderingen van de auditcommissie en de raad van toezicht (maart en mei 2015) plaatsgevonden. De raad van toezicht is voltallig bij de vergaderingen aanwezig.

In de vergadering van de raad van toezicht wordt mondeling verslag gedaan van het besprokene in de vergadering van de auditcommissie. De raad van toezicht ontvangt daarnaast het schriftelijke verslag van de auditcommissie. Bij de vergaderingen van de auditcommissie zijn zowel de voorzitter van het bestuur als het lid van het bestuur (CFO) aanwezig.

De voorzitter van de raad van toezicht heeft maandelijks overleg met de voorzitter van het bestuur en ook telefonisch is regelmatig overleg. De voorzitter van de auditcommissie heeft eveneens periodiek (telefonisch) overleg met het lid van het bestuur (CFO).

Een delegatie van de raad van toezicht is in mei 2015 bij de overlegvergadering over de algemene gang van zaken tussen de bestuurder en de ondernemingsraad. Onderwerp van gesprek was onder meer de ontwikkelingen in het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak.

Een korte terugblik over de afgelopen jaren geeft een beeld van open en goede gesprekken, waarbij het feit genoemd mag worden dat de zbo-status van het COA gehandhaafd blijft.

In juni 2015 heeft het bestuurlijk overleg met de staatssecretaris plaatsgevonden. Onderwerp van gesprek is onder meer de financiële verantwoording, het toezichtarrangement en de actualiteiten in de afgelopen periode.

Specifieke activiteiten raad van toezicht

Naast besluiten van het bestuur die conform de Wet COA door de raad van toezicht moeten worden goedgekeurd (het jaarplan, de begroting, de jaarrekening, het jaarverslag, het doen van (des)investeringen en het aangaan van meerjarige exploitatieovereenkomsten waarvan het geldelijk belang een bedrag van € 10 miljoen te boven gaat) bespreekt de raad van toezicht in haar vergadering met het bestuur actuele zaken. In de zittingperiode heeft de raad van toezicht een aantal specifieke onderwerpen besproken.

Evaluatie bestuur

Twee leden van de raad van toezicht, de dames Snoeij en Kalsbeek, hebben een evaluatiegesprek met de individuele leden van het bestuur gevoerd. Met de ambtelijk toezichthouder (de DGVZ) heeft een overdrachtsgesprek over de werkgeversrol plaatsgehad.

(Financiële) rapportage

In elke vergadering van de auditcommissie en raad van toezicht wordt de (financiële) rapportage van het bestuur aan de raad van toezicht besproken.

Audit

Na inhoudelijke bespreking in de auditcommissie en vervolgens goedkeuring door de auditcommissie zijn achtereenvolgens de auditjaarrapportage 2014 en het auditjaarplan 2015 aan de orde gekomen in de vergadering van de raad van toezicht.

Ontwikkelingen bezetting en capaciteit

De raad van toezicht bespreekt de ontwikkelingen op het gebied van bezetting en capaciteit. Verschillende business cases Huisvesting zijn door de raad van toezicht goedgekeurd.

Afscheid raad van toezicht

Aansluitend aan de laatste vergadering van de raad van toezicht in mei 2015 heeft het bestuur in aanwezigheid van de DGVZ en het dagelijks bestuur van de ondernemingsraad met een lunch van de raad van toezicht afscheid genomen. Mooie woorden zijn gesproken om de raad van toezicht voor hun inzet en betrokkenheid bij het COA te bedanken.

1.8 Nevenfuncties bestuur COA

Het COA onderschrijft de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners en geeft openheid over de nevenfuncties van de leden van het bestuur met een aanduiding of deze bezoldigd dan wel onbezoldigd zijn (peildatum 31 december 2015).

De heer dr.mr. G.J.C.M. Bakker (1959), voorzitter

Nevenfuncties:

- Voorzitter raad van advies Institute For Financial Crime (onbezoldigd)
- Bestuurslid Viae Vitae (charitatieve non-gouvernementele organisatie) (onbezoldigd)
- Lid Studiegenootschap voor Economie en Politiek (onbezoldigd)
- Ambassadeur Pour les Autres (non-gouvernementele organisatie die vanuit kerkelijke achtergrond charitatieve activiteiten in het buitenland ondersteunt) (onbezoldigd)
- Voorzitter en lid van een (inter)nationaal opererend muziekgezelschap (onbezoldigd)
- Gastdocent vak financieel rechercheren universiteit Gent, Brussel, Rotterdam en Leiden (onbezoldigd)
- Publicist (onbezoldigd)

Mevrouw drs. J.H. Helder (1961), lid

Nevenfunctie:

- Lid van de raad van toezicht van Stichting Stro (onbezoldigd)

De heer drs. P.L. Siebers (1964), lid

Nevenfuncties:

- Vice-voorzitter raad van toezicht van Karakter (bezoldigd) t/m november 2015
- Lid Rekenkamercommissie gemeente Houten (bezoldigd) t/m januari 2015
- Lid Raad van Commissarissen woningcorporatie Viveste (bezoldigd)

1.9 Verslag van de bedrijfsvoering 2015

De tweede helft van 2015 stond in het teken van de ongekend hoge instroom van asielzoekers. Alle records op het gebied van instroom-aantallen zijn verbroken. Als gevolg van deze grote groei is het COA vanaf het derde kwartaal geconfronteerd met een hoge werkdruk, grote krapte in capaciteit en ingewikkelde logistieke vraagstukken. De belangrijkste ontwikkelingen gedurende 2015 waren:

- Het aantal bewoners is ultimo 2015 gestegen naar 47.636, hetgeen bijna een verdubbeling ten opzichte van 2014 betekent van het aantal bewoners;
- Het tempo waarin deze bewoners zijn binnengekomen en nog steeds binnenkomen is ongekend hoog;
- Het medewerkersbestand van het COA is in het afgelopen jaar fors gegroeid: van 2.030 fte eind 2014 naar ruim 3.800 fte eind 2015;

- Het speelveld, waarin het COA acteert, verandert: meer politieke en maatschappelijke discussie; andere partijen zijn betrokken bij de sturing en uitvoering in de 'crisistijd'. Belang van samenwerking in de keten en van het bestuurlijk, maatschappelijk en politiek draagvlak is verder toegenomen;
- Het COA heeft na extern onderzoek haar zbo-status behouden. De raad van toezicht van het COA is per 1 juli 2015 opgeheven.

Deze ontwikkelingen hebben zijn weerslag gehad op de bedrijfsvoering van het COA:

Huisvesting

De hoge instroom heeft in het tweede deel van het jaar geleid tot een acute capaciteitsbehoefte, die de werkzaamheden binnen de unit Huisvesting grotendeels heeft beheerst. De totale technische capaciteit in de centrale opvang is gestegen van 30.189 aan het begin van het jaar tot 54.479 per 31 december.

Deze stijging heeft ervoor gezorgd dat de grens wat aan (nood)capaciteit kon worden gerealiseerd was bereikt, doordat onvoldoende te openen locaties in het vooruitzicht waren. In september is daarom samen met het ministerie van V&J opgeschaald naar een crisisstructuur, waarbij ook het ministerie van Defensie, Rode Kruis Nederland en de VNG betrokken zijn. De crisisnoodopvang heeft op de korte termijn uitkomst moeten bieden voor de extreme capaciteitsbehoefte, maar heeft wel geresulteerd dat het COA elke asielzoeker een plek heeft kunnen geven in 2015.

HRM

Als gevolg van de forse groei van het personeelsbestand is veel energie gestoken in het tijdig opleiden van nieuwe medewerkers. Hierover zijn onder andere afspraken gemaakt met contractpartners over het 'voor-opleiden' en is eind 2015 ingezet op bovenformatief plaatsen van nieuwe medewerkers, zodat voldoende capaciteit en dus tijd gecreëerd is om de opleidingen uit te voeren.

De resultaten van het Medewerkersonderzoek 2015 zijn in juli gepresenteerd aan het bestuur, unittafel en ondernemingsraad. Het COA wordt door de medewerkers beoordeeld met een totaalscore van 7,9 op werkplezier. De belangrijkste aandachtspunten uit het onderzoek zijn de werkdruk, emotionele belasting en herstelbehoefte van medewerkers. Gedurende 2015 is gestart met de ontwikkeling van het vitaliteitsbeleid, waarbij aandacht wordt besteed aan werkdruk en duurzame inzetbaarheid van medewerkers.

ICT

De hoge instroom heeft ook consequenties gehad op het gebied van ICT. Gedurende het jaar is gebleken dat het datacentrum, nu vijf jaar oud, en de verbindingen door de grote groei in 2015 aan hun grenzen beginnen te raken. Door de opening van nieuwe locaties maken steeds meer medewerkers gebruik van de infrastructuur en de systemen. In 2015 zijn een aantal belangrijke stappen gezet om op korte termijn in de infrastructuur en de systemen te investeren.

Gestart is met de inrichting van twee nieuwe datacentra en parallel daaraan zijn de twee oude datacentra uitgebreid met componenten uit de twee nieuwe datacentra. Hierdoor is de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking gedurende 2015 behouden en is gewerkt aan een structurele oplossing voor de toekomst.

Ketensamenwerking

In 2015 is de samenwerking tussen de drie organisaties van de kleine keten verder geïntensiveerd, waarbij meer nadruk is komen te liggen op verbeteringen in het primaire proces, naast de aandacht die er al was voor verbeteringen in de samenwerking binnen de bedrijfsvoering.

Door het samenvoegen van de processen toelating, opvang en terugkeer op één locatie bundelen de ketenpartijen denkkraft en expertise, zodat de vreemdeling efficiënter en zorgvuldiger behandeld kan worden. Het doel van de keten is bij te dragen aan een blijvend robuust en efficiënt vreemdelingenbeleid.

Administratie & Inkoop

Door de groei zijn de administratieve processen ook toegenomen, door verdere automatisering en digitalisering kan een deel opgevangen worden. Daar waar dat niet kan of niet volledig wordt extra formatie in gezet.

Programma @COA

Dit programma zorgt ervoor dat het COA en de medewerkers klaar zijn voor een andere manier van werken. De doelstellingen zijn het verbeteren van werken @COA, een nog aantrekkelijker werkgever te worden en de overgang van het hoofdkantoor (Centraal Bureau Rijswijk) naar de Rijnstraat 8 in Den Haag. Op alle terreinen van Bricks, Bytes en Behavior lopen hiervoor trajecten. Zo wordt er verdere versterking van digitaal werken ingezet, en is er onder ander het project Papier Hier, om te streven naar papierloos werken. Dit laatste is erg belangrijk als medio 2017 de werkplekken in het nieuwe pand Rijnstraat 8 gereed zijn. Voorbereidingen zijn in volle gang, waarbij de medewerkers steeds directer worden betrokken en er energie gestoken wordt in de zachte kant (behavior).

Programma Eenvoud (en besparen)

Dit programma zorgt ervoor dat processen steeds simpeler worden en daar waar dit besparingen oplevert, is dat meegenomen. De betrokken medewerkers hebben LEAN opleidingen gevolgd om op een andere manier de processen te beschrijven.

1.10 Strategische risico's en interne beheersing

Strategische risico's

De belangrijkste risico's voor het COA worden hieronder kort toegelicht.

Wisselende aantallen asielzoekers

Om voor elke bewoner een plek te realiseren dient het COA tijdig en adequaat in te spelen op fluctuaties in de instroom en uitstroom van asielzoekers, zodat het personeelsbestand en de vastgoedportefeuille aansluiten bij de capaciteitbehoefte en de gewenste kwaliteit. Het COA heeft slechts in beperkte mate invloed op deze fluctuaties, maar probeert hier wel op een gestructureerde wijze op in te spelen.

Veiligheid en leefbaarheid bewoners

Het COA wil een veilige en leefbare woonomgeving aan al haar bewoners bieden. Het risico bestaat dat als gevolg van een toenemende instroom van asielzoekers met specifieke problematiek de grenzen aan de opvang wat betreft leefbaarheid en veiligheid van (mede)bewoners, medewerkers en omgeving van locaties worden bereikt. De inherente risico's nemen in de huidige periode, waarbij sprake is van hoge bezettingspercentages en oplopende wachttijden voor asielzoekers op dit gebied toe.

Continuïteit van de opvang

Fysieke middelen ondersteunen het COA bij de uitvoering van haar primaire proces. Het niet beschikbaar zijn van deze fysieke middelen (zoals hard- en software en gebouwen) en/of voldoende medewerkers kan mogelijk leiden tot het niet (adequaat) kunnen uitvoeren van het primaire proces. Met name op het gebied van ICT zijn eind 2015 belangrijke maatregelen getroffen om de continuïteit van de dienstverlening te borgen.

Draagvlak (inclusief reputatie en imago)

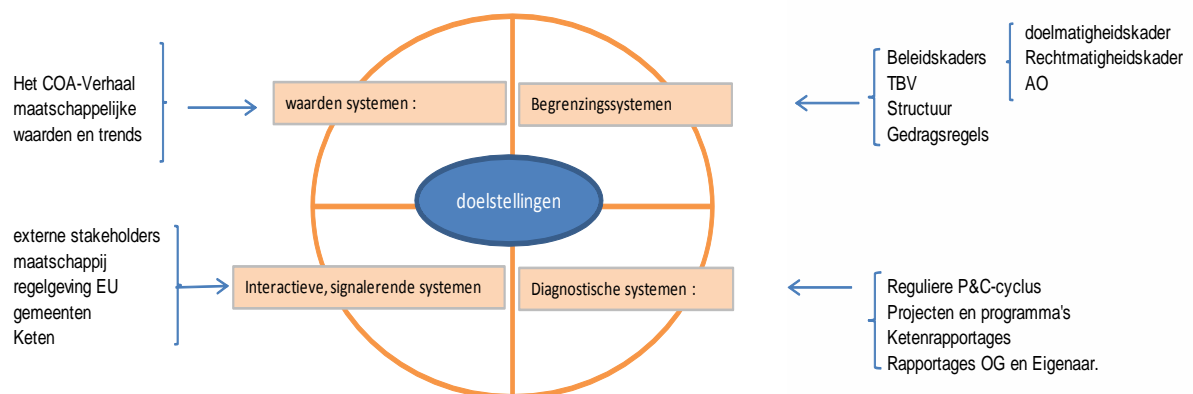
Om als COA te worden gezien als betrouwbare partner en werkgever is een positieve reputatie en imago van belang. Het COA heeft medewerking van de opdrachtgever, gemeenten, landelijke politiek, overige betrokken instanties en maatschappij nodig om haar doelen te realiseren. Het risico bestaat dat het COA mogelijk niet voldoende in staat is om aan de verwachtingen te voldoen van deze stakeholders, hetgeen impact heeft op het draagvlak.

Verantwoording/tevredenheid opdrachtgever en eigenaar

Het COA dient als publiekrechtelijke organisatie te voldoen aan vereisten als efficiency, doelmatigheid en rechtmatigheid. Het risico bestaat dat het COA zich richting opdrachtgever en eigenaar niet kan verantwoorden over het naleven van de vigerende externe wet- en regelgeving en/of het leveren van een product met de gewenste kwaliteit. In 2015 zijn de risico's op dit gebied als gevolg van de vereiste snelheid van handelen verder toegenomen. Het COA heeft een aantal maatregelen genomen om dit risico te verkleinen. Desondanks blijft er een inherent risico als gevolg van de vereiste snelheid van handelen.

Control framework

In het kader van het bewaken van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van de bedrijfsvoering en het mitigeren van bovenstaande risico's wil het COA nadrukkelijker gebruik maken van een hierop toegesneden controlframework. In 2015 is de eerste aanzet gegeven tot een nieuw besturingsmodel en control framework van het COA.



Planning & Control-cyclus

De interne beheersing moet ertoe bijdragen dat het COA de doelstellingen die door middel van de besturing zijn vastgelegd ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Dit is grotendeels geborgd via een reguliere P&C-cyclus. Als onderdeel van de P&C-cyclus hebben unitmanagers op basis van een kaderstellende bestuurlijke kaderbrief jaarplannen opgesteld die door het bestuur zijn vastgesteld. Per kwartaal legt de unitmanager schriftelijk verantwoording aan het bestuur af over de voortgang en licht dit toe in een mondeling gesprek.

Tot 1 juli heeft het bestuur elk kwartaal verantwoording afgelegd aan de raad van toezicht en werd elk halfjaar verantwoording afgelegd aan de opdrachtgever en eigenaar op het ministerie van V&J. Vanaf 1 juli gebeurt dit elk kwartaal aan de opdrachtgever en eigenaar.

Sturing op strategische doelen

In 2013 is het COA gestart met een meerjarig ontwikkelprogramma in een gestructureerde agenda, onder de werknaam ontwikkelagenda. In 2014 is die agenda vormgegeven in een samenstel van acht programma's met een programma-organisatie over de volle breedte van de werkzaamheden van het COA. Deze programma's waren gericht op bewoners en begeleiding, op de keten, op informatiesystemen, professionaliteit en huisvesting.

In 2015 heeft het COA wederom een stap gezet in de ontwikkeling van het professioneel nastreven van de strategische doelen en is integraal projectportfolio samengesteld, waarop periodiek gestuurd gaat worden. De rollen en taken bij de uitvoering van dit portfolio zijn verdeeld in de organisatie en worden volledig geïntegreerd in de P&C-cyclus van het COA.

Doelmatigheidskader

In 2015 heeft het bestuur het doelmatigheidskader van het COA vastgesteld. Voor de (verdere) invulling van het doelmatigheidskader binnen het COA is sprake van een groeimodel. Vanaf het derde kwartaal van 2015 wordt conform dit toetsingskader gerapporteerd. Op basis van de ervaringen die zullen worden opgedaan zal het toetsingskader worden verbeterd en nadere handreikingen naar de organisatie worden gedaan om doelmatigheid in de reguliere bedrijfsvoering steeds verder in te bedden.

1.11 In control statement bedrijfsvoering COA

Inleiding

Het bestuur is, overeenkomstig het bestuursreglement COA, verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van het COA. Dit betreft alle bedrijfsprocessen die nodig zijn om de doelstellingen te kunnen bereiken. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de opzet en de werking van een effectief intern risicobeheersings- en controlesysteem toegesneden op het COA. In deze verklaring ("in control statement") geeft het bestuur aan hoe zij over het afgelopen jaar kijkt naar de mate van in control zijn ten aanzien van de bedrijfsvoering en wat de aandachtspunten voor volgend jaar zijn.

Context/ontwikkelingen 2015

In paragraaf 1.9 'Verslag van de bedrijfsvoering 2015' zijn de belangrijkste ontwikkelingen in 2015 geschetst. Deze ontwikkelingen leiden er toe dat bestaande processen onder druk zijn komen te staan. De hoge nood/schaarste, hoge investeringen en korte doorlooptijden van opvanglocaties zijn gedurende 2015 ten koste van de doelmatigheid gegaan. De absolute prioriteit lag - conform politieke en maatschappelijke opdracht - op het creëren van voldoende opvangplaatsen.

Daarnaast is in verband met de snelheid van handelen het risico op onrechtmatige transacties toegenomen. Achteraf kunnen we constateren dat het risico zich uiteindelijk beperkt heeft vertaald naar fouten in de rechtmatigheid, met uitzondering van de hieronder weergegeven geconstateerde onrechtmatigheid.

In 2015 zijn reeds een aantal maatregelen getroffen. Gedeeltelijk zijn dit maatregelen die eind 2014 al werden voorbereid in geval COA 'vol' kwam te zitten en in de zomer daadwerkelijk zijn geëffectueerd, zoals het gebruik maken van hallen en paviljoens voor (nood)opvang. Verder zijn organisatorische maatregelen doorgevoerd en is gebruik gemaakt van een ondersteunende crisis-structuur in de sturing.

Risicomanagement

Bij het uitvoeren van de activiteiten, die noodzakelijk zijn om de geambieerde doelen te bereiken, wordt het COA op meerdere niveaus geconfronteerd met risico's, die het behalen van de doelen mogelijk in de weg kunnen staan. Risicomanagement is daarbij essentieel voor het realiseren van onze missie:

Wij huisvesten en begeleiden op een professionele manier mensen in een kwetsbare positie in een veilige en leefbare omgeving, zodat het opvangen van vreemdelingen voor politiek en samenleving beheersbaar blijft en kan worden verantwoord.

In 2014 is het COA gestart met de implementatie van het risicomanagement raamwerk, met als voornaamste doel de belangrijkste risico's waarmee het COA wordt geconfronteerd te mitigeren tot een acceptabel niveau. Risicomanagement moet hierdoor een steeds belangrijker onderdeel van de bedrijfsvoering worden. In het raamwerk wordt onderscheid gemaakt tussen strategische en tactische risico's. De strategische risico's zijn gekoppeld aan de bestuursleden, de tactische risico's zijn gekoppeld aan de unitmanagers. Elke risico-eigenaar is verantwoordelijk voor het in kaart brengen van de interne beheersingsmaatregelen, het implementeren van de maatregelen, alsmede het coördineren zodat de maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd. De volgende stap is het periodiek toetsen van de werking van de geïdentificeerde beheersingsmaatregelen.

Rechtmatigheid

Gedurende 2015 is geconstateerd dat de aankoop van een locatie eind 2014, bestaande uit de aankoop van grond en een door de verkoper verbouwd pand, mogelijk aanbestedingsplichtig is geweest. Bij deze aankoop is uitgegaan dat de opdracht juridisch kwalificeert als een turn-key opdracht. Turn-key overeenkomsten zijn in beginsel niet aanbestedingsplichtig.

Ten tijde van het besluit in het bestuur was het bestuur op basis van de aangereikte informatie niet op de hoogte dat de aanbesteding mogelijk onrechtmatig zou kunnen zijn.

Achteraf is twijfel ontstaan en is aanvullend extern advies ingewonnen. Hieruit blijkt dat met grote waarschijnlijkheid zeker is dat de verbouwing van het pand aanbesteed had moeten worden. Op basis van het externe advies concluderen we nu dat ten onrechte werk niet aanbesteed is, waarmee een onrechtmatigheid wordt vastgesteld voor een bedrag van € 18,4 miljoen.

Daarnaast zijn gedurende 2015 twee overeenkomsten voor de huur van verplaatsbare accommodaties verlengd, die in 2014 zijn aangegaan onder het regime van dwingende spoed. Nadat hiervoor mantelovereenkomsten zijn afgesloten, kan juridisch gezien geen gebruik meer gemaakt worden van de verlengingsmogelijkheid in de overeenkomsten. De overeenkomsten zijn echter in 2015 wel verlengd, waardoor een bedrag van € 1,8 miljoen als onrechtmatig wordt aangemerkt.

Op basis van de aanbestedingsregels had het COA een nieuwe uitvraag moeten doen, waarbij de kans aanwezig was dat het COA de bestaande (adequate) accommodatie had moeten inwisselen voor een andere. En dat terwijl de accommodatie vol in gebruik is. Had het COA beseft dat de verlenging onrechtmatig was, dan was er waarschijnlijk uit het oogpunt van doelmatigheid geen andere uitkomst geweest.

Doelmatigheid

Het COA heeft bekostigingsafspraken met V&J waarbij alle producten strikt zijn genormeerd en intern zijn doorvertaald naar normen voor verschillende units en locaties. Periodiek worden deze normen herijkt. Gedurende 2015 hebben de normen voor huisvestingskosten onder druk gestaan als gevolg van een schaarser aanbod van geschikte locaties, kortere looptijden van (nood)opvanglocaties, de grootte van de locaties en relatief hoge investeringen in nieuwe locaties. In 2016 zal het COA in gesprek gaan met het ministerie over de kostprijsvergoeding voor noodopvang en kleinere locaties.

Deze systematiek van vaste normen heeft in tijden van extreme groei uitstekend gewerkt: voor elke nieuwe locatie was volstrekt helder wat de normering was. Omdat ook de meeste inkopen zijn uitgevoerd onder mantelcontracten waarvoor eerder Europese aanbestedingen zijn doorlopen, is de bedrijfsvoering in 2015 op hoofdlijnen doelmatig uitgevoerd .

Verklaring

Naar de mening van het bestuur zijn de interne risicobeheersings- en controlesystemen ten aanzien van de bedrijfsvoering, met uitzondering van de hierboven genoemde onrechtmatigheid en rekening houdend met de reeds getroffen maatregelen, adequaat ingericht en hebben voldoende effectief gewerkt gedurende het afgelopen jaar. Wel moet rekening worden gehouden met de inherente beperkingen die aan ieder intern risicobeheersings- en controlesysteem zijn verbonden. De interne risicobeheersings- en controlesystemen van het COA kunnen derhalve geen absolute zekerheid bieden tegen het niet realiseren van de doelstellingen van het COA. Noch kunnen deze systemen alle onjuistheden van materieel belang, verlies, fraude en overtredingen van wet- en regelgeving geheel voorkomen.

Vooruitblik 2016

Voor het komende jaar zien we de volgende belangrijke aandachtspunten:

- Governance: begin 2016 is een extern adviesbureau gestart met een onderzoek naar de kritische processen en sturing binnen het COA.
- Governance: instellen van een adviesraad.
- Strategisch risicomanagement: in kaart brengen van gevolgen van externe groei en krimp.
- Rechtmatigheid: aanscherpen en implementeren van juridische en inhoudelijke kaders voor inkopen en aanbestedingen.
- Rechtmatigheid: op bepaalde punten aanpassen van onze inkoopstrategie om meer ruimte te creëren met behoud van rechtmatigheid.
- Rechtmatigheid: op bepaalde punten aanpassen van ons besluitvormingsproces om snel en zorgvuldig te kunnen werken.
- Treasury: in 2016 zal een nauwkeuriger instrumentarium voor het prognosticeren van de liquiditeit worden geïmplementeerd.

2. Jaarrekening 2015

2.1 Balans per 31 december (na voorgestelde resultaatbestemming)

(bedragen in € 1.000)	par.	2015	2014
Activa			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	2.6.1		
Software en licenties		13.253	10.526
Materiële vaste activa	2.6.2		
Grond en terreinen		23.001	19.330
Bedrijfsgebouwen		149.496	130.036 *
Andere vaste bedrijfsmiddelen		69.935	24.237 *
Vaste activa in uitvoering		83.736	38.980
		326.168	212.583
Vlottende activa			
Vorderingen	2.6.3		
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid		2.572	1.397
Ministerie van Veiligheid en Justitie		61.775	-
Overige vorderingen		137	1.305
Overlopende activa		31.182	20.321
		95.666	23.023
Liquide middelen	2.6.4	521	12.846
Totaal activa		435.608	258.978

(*) Ten behoeve van de vergelijkbaarheid zijn de cijfers over het boekjaar 2014 aangepast.

(bedragen in € 1.000)	par.	2015	2014
Passiva			
Eigen vermogen	2.6.5		
Egalisatiereserve		25.033	18.173
Wettelijke reserve ontwikkelingskosten		8.192	7.316
Bestemmingsreserve beleidsintensivering		-	1.884
Bestemmingsreserve overhead		-	3.900
Bestemmingsreserve dekkingsverschil vastgoed		40.042	22.123
		73.267	53.396
Vermogen ter beschikking van V&J	2.6.5		
Resterend exploitatiesaldo		3.028	-
Vrijval bestemmingsreserve beleidsintensivering		568	-
		3.596	-
Egalisatierekening	2.6.6		
Egalisatierekening investeringen		22.589	24.015
Egalisatierekening brandwerendheid		7.565	9.730
Egalisatierekening overig		-	799 *
		30.154	34.544
Voorzieningen	2.6.7		
Onderhoud		801	15.661
Reorganisatie		5.421	7.721
Krimpkosten		3.135	5.325
Beëindiging contract MOA		2.788	4.718
Verlieslatende contracten		16.374	8.938
Overige		1.508	2.507
		30.027	44.870
Kortlopende schulden	2.6.8		
Ministerie van Financiën		50.406	-
Ministerie van Veiligheid en Justitie	2.6.3	-	2.727
Belastingen en sociale premies		5.728	4.244
Crediteuren		10.971	3.820
Overige schulden en overlopende passiva		231.459	115.377 *
		298.564	126.168
Totaal passiva		435.608	258.978

(*) Ten behoeve van de vergelijkbaarheid zijn de cijfers over het boekjaar 2014 aangepast.

2.2 Rekening van baten en lasten over de jaren

(bedragen in € 1.000)	par.	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Baten opdrachtgever DRV	2.7.1.1	718.153	592.777	441.130
Programmabaten regelingen		69.551	76.093	47.949
Overige baten	2.7.1.2	20.435	16.421	19.872
Totaal baten		808.139	685.291	508.951
Personeel	2.7.2.1	201.612	180.607	118.535
Materieel	2.7.2.2	333.455	241.896	187.563
Afschrijvingen	2.7.2.3	39.893	26.831	28.631
Gezondheidszorg	2.7.2.4	142.897	157.757	102.901
Programmakosten regelingen	2.7.2.5	69.551	76.093	47.949
Financieringslasten/(-baten)	2.7.2.6	-1	1.000	-33
Totaal lasten		787.407	684.184	485.546
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		20.732	1.107	23.405
Resultaat krimp	2.7.2.7	2.735	-	820
Buitengewoon resultaat		2.735	-	820
Resultaat voor resultaatbestemming		23.467	1.107	24.225
<i>Reeds vastgestelde resultaatbestemming:</i>	2.6.5			
Onttrekking reserve beleidsintensiveringen		-1.316	-150	-720
Onttrekking bestemmingsreserve overhead		-3.900	-3.900	-3.900
		-5.216	-4.050	-4.620
Nog vast te stellen resultaatbestemming		28.683	5.157	28.845
Voorstel resultaatbestemming				
Mutatie reserve ontwikkelingskosten		876	-	1.829
Dotatie reserve dekkingsverschil vastgoed		17.919	-	22.123
Dotatie egalisatiereserve		6.860	-	4.893
		25.655	-	28.845
Resterend exploitatiesaldo		3.028	-	-

2.3 Kasstroomoverzicht over de jaren

Kasstroomoverzicht 2015 (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Resultaat voor resultaatbestemming	23.467	24.225
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa	33.773	20.430
Terugname waardeverminderingen materiële vaste activa	-4.353	-1.341
Afwaardering immateriële en materiële vaste activa	5.980	2.114
Mutatie voorzieningen	-14.843	-561
Mutatie egalisatierekening	-4.390	-8.879
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>		
Mutatie vorderingen	-72.643	3.169
Mutatie kortlopende schulden	172.396	27.994
	99.753	31.163
Kasstroom uit operationele activiteiten	139.387	67.151
Investeringen in immateriële vaste activa	-7.606	-9.223
Investeringen in materiële vaste activa	-147.132	-54.144
Desinvesteringen in vaste activa	2.389	8.554
Opbrengst verkoop activa	637	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-151.712	-54.813
Mutatie als gevolg van stelselwijziging	-	1.477
Herbestemming resultaat	-	-1.260
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	217
Totale mutatie kasstroom	-12.325	12.555
Saldo liquide middelen per 1 januari	12.846	291
Saldo liquide middelen per 31 december	521	12.846

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De mutatie kasstroom over 2015 is € 12 miljoen negatief. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de stijging in investeringen in bestaande en nieuwe opvanglocaties gedurende 2015. Deze stijging wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een positieve verandering in werkkapitaal, als gevolg van een toename van de posten nog te ontvangen facturen en nog te betalen kosten gezondheidzorg, en een hoger resultaat.

2.4 Algemene toelichting

2.4.1 Verhouding met de Rijksoverheid

De beleidsverantwoordelijkheid voor de opvang van asielzoekers in Nederland valt onder de verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van V&J. De verantwoordelijkheid omvat zowel de beoordeling en behandeling van het ingediende asielverzoek als de opvang van asielzoekers gedurende de tijd dat nog niet is beslist over het asielverzoek.

Bijdrageverlening

De bijdrage van het ministerie van V&J (directie Regie Vreemdelingenketen) aan de opvang van asielzoekers gebeurt op grond van wet- en regelgeving:

- Titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb),
- Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers,
- Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2005,
- Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2015 (Integraal Document),
- Faciliteitenbesluit opvangcentra,
- Regeling Onderwijs huisvestingsbudgetten asielzoekers (OHBA),
- Regeling Verstrekkingen Asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen (RVA),
- Regeling Eigen Bijdrage Asielzoekers met inkomen en vermogen (REBA),
- Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorieën vreemdelingen (Rvb),
- Regeling Zorg Asielzoekers,
- Regeling Vergoeding raad van toezicht Centraal Orgaan opvang asielzoekers (tot 1 juli 2015).

Sinds 1 januari 2007 is de Wet Inburgering van kracht. Het COA biedt in de opvang een voorziening voor vergunninghouders die inburgeringsplichtig zijn.

2.4.2 Financiële relatie met het ministerie van Veiligheid en Justitie

Subsidiejaar 2014

In de brief van 22 juni 2015 heeft de eigenaar de financiële verantwoording 2014 vastgesteld, waarbij besloten is de voorgestelde resultaatbestemming 2014 van € 4,9 miljoen toe te voegen aan het eigen vermogen en € 22,1 miljoen toe te voegen aan een bestemmingsreserve dekkingsverschil vastgoed.

Subsidiejaar 2015

Op 22 december 2014 ontvangt het COA de subsidiebeschikking 2015, gebaseerd op een gemiddelde bezetting van 26.308 asielzoekers voor 2015 in de opvang.

Als gevolg van de stijging van de instroom ontvangt het COA op 14 oktober 2015 een aanvullende beschikking van het ministerie, waarbij per saldo de bestelling wordt verhoogd tot gemiddeld 30.330 asielzoekers.

Op 8 december 2015 wordt de tweede aanvullende beschikking van het ministerie ontvangen, waarbij de totale bestelling voor 2015 uitkomt op gemiddeld 31.322 asielzoekers.

2.5 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. De opbrengsten en kosten worden, voor zover niet anders is vermeld, toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening voldoet aan de relevante wet- en regelgeving (Wet COA, het Subsidiebesluit COA en de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2015 (Integraal Document)). Uitgangspunt van de Bekostigingsafspraken COA 2015 is dat in principe de waarderingsgrondslagen van Burgerlijk Wetboek Boek 2 Titel 9 en Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT), en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving worden gevolgd, behalve als op grond van de financieringsrelatie met het ministerie van V&J afwijking een beter inzicht geeft in de grootte en de samenstelling van het vermogen en van het resultaat.

Deze grondslagen zijn juridisch geformaliseerd in het door de minister vastgestelde Controleprotocol 2005 (Staatscourant 1 november 2005, nr. 212) op basis van de in het IBO-traject gemaakte afspraken met de ministeries van Veiligheid en Justitie en van Financiën. De afspraken zijn vastgelegd in het Integraal Document (versie 2005). In 2010 heeft een herijking van het Integraal Document plaatsgevonden en in 2014 zijn de afspraken in het Integraal Document aangepast en is de naam gewijzigd in Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2014. De Bekostigingsafspraken zijn in 2015 aangepast naar aanleiding van het gewijzigde toezichtarrangement van het COA.

In de Bekostigingsafspraken COA zijn afspraken vastgelegd over de minimale omvang van de egaliseringsreserve, zijnde 1% van de gemiddelde omzet over de voorgaande drie jaar, conform het COA Subsidiebesluit en artikel 40 van de Bekostigingsafspraken COA. Op basis van deze afspraken zal uiteindelijk altijd de minimale vermogensgrens worden bereikt. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt derhalve de continuïteitsveronderstelling gehanteerd.

Indien een beter inzicht wordt verkregen, worden vergelijkende cijfers aangepast. De aanpassing van vergelijkende cijfers houdt geen wijziging van de jaarrekening van het voorafgaande boekjaar in, maar geschiedt alleen ter wille van de vergelijkbaarheid.

Gebruik van schattingen

Het opmaken van de jaarrekening vereist van het management dat het beoordelingen, inschattingen en aannames maakt, die de toepassing van de waarderingsgrondslagen en de gerapporteerde bedragen voor activa, passiva, inkomsten en uitgaven beïnvloeden. De schattingen en aannames zijn gebaseerd op historische ervaringen en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden redelijk en billijk zijn. De schattingen en aannames zijn de basis voor de waardebeoordeling van de verantwoorde activa en passiva, waarvoor vanuit andere bronnen de omvang op dit moment nog niet blijkt. Werkelijke uitkomsten kunnen afwijken van gemaakte inschattingen.

Het COA beoordeelt zijn schattingen en onderliggende aannames voortdurend. Wijzigingen worden verwerkt in de periode waarin de schattingen worden herzien als de herziening uitsluitend over die periode gaat, of in de periode van herziening en toekomstige perioden als de herziening zowel de huidige als de toekomstige perioden beïnvloedt.

GRONDSLAGEN VOOR DE BALANSWAARDERING

Immateriële vaste activa

Onder de balansrubricering immateriële vaste activa zijn geactiveerde kosten van software en licenties opgenomen. Afzonderlijk gekochte immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Zelfvervaardigde software wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs van het ontwerpen, construeren en testen van de software. De vervaardigingskosten bestaan uit direct aan het project toe te rekenen kosten. Vanaf het moment van ingebruikname worden de immateriële vaste activa in drie jaar afgeschreven. Op activa in aanbouw wordt niet afgeschreven. Een wettelijke reserve wordt gevormd voor de zelf ontwikkelde software.

Materiële vaste activa

Het COA kent de volgende categorieën materiële vaste activa:

Categorie	Afschrijvingspercentage
Grond en terreinen	0 %
Bedrijfsgebouwen:	
Gebouwen/permanente bouw (incl. machines, installaties en infrastructuur)	3,33 % - 5 %
Semi-permanente bouw (incl. machines, installaties en infrastructuur)	6,67 % - 10 %
Brandwerendheid	10 %
Levensduurverlengende investeringen	3,33 % - 5 %
Andere vast bedrijfsmiddelen:	
Overige niet-vastgoedgerelateerde bedrijfsmiddelen	25 %
Hardware / ICT	20 % - 33,33 %
Functionele aanpassingen	10 %
Activa in aanbouw	0 %

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Afschrijvingen vinden plaats vanaf ingebruikname.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur en eventuele restwaarde.

Hierbij worden de bovenstaande afschrijvingspercentages gehanteerd, tenzij sprake is van een kortere economische levensduur. Op grond en terreinen en op activa in aanbouw wordt niet afgeschreven. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur en/of de capaciteit van het object verlengen of vergroten.

Machines en installaties worden geacht integraal onderdeel te zijn van het bijbehorende actief (bedrijfsgebouwen) en dienovereenkomstig afgeschreven. Deze machines en installaties worden dus niet separaat geactiveerd.

Investeringen met betrekking tot het Centraal Bureau zijn als apart activum opgenomen en niet gesplitst in de samenstellende componenten. De gebruiksgoederen eerste inrichting worden verantwoord onder de activa in aanbouw.

Brandwerendheid

De noodzakelijke kosten in verband met het aanpassen van de brandveiligheid van de bestaande gebouwen worden geactiveerd.

Functionele aanpassingen

Een functionele aanpassing betreft een aanpassing aan een bestaand vast activum welke na aanbrengen deel uit maakt van het bestaande vaste activum met een langere levensduur.

Bijzondere waardeveranderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde verantwoord ten laste van het resultaat.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere marktwaarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd op de nominale waarde. Tenzij anders vermeld, staan deze vrij ter beschikking.

Egalisatiereserve

In overeenstemming met de bepalingen in artikel 14 van het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers is het mogelijk een egalisatiereserve te vormen. De egalisatiereserve is maximaal 5% van de gemiddelde omzet van de afgelopen drie jaar, conform het COA Subsidiebesluit en artikel 40 van de Bekostigingsafspraken COA. Een positief resultaat wordt tot deze maximumgrens toegevoegd aan de egalisatiereserve. Een negatief resultaat wordt aan de egalisatiereserve onttrokken.

De minimumgrens is gesteld op 1% van de gemiddelde omzet van de afgelopen drie jaar, conform het COA Subsidiebesluit en artikel 40 van de Bekostigingsafspraken COA. Als deze ondergrens wordt bereikt, overleggen de eigenaar en het COA over aanvulling van de egalisatiereserve zoals afgesproken in het Bekostigingsafspraken COA. Op basis van deze afspraken zal uiteindelijk altijd de minimale vermogensgrens worden bereikt.

Wettelijke reserve ontwikkelingskosten

Voor zelf ontwikkelde resp. zelf gemodificeerde software wordt ter hoogte van het geactiveerde bedrag een wettelijke reserve gevormd. De wettelijke reserve valt vrij naar gelang de boekwaarde van het actief vermindert.

Bestemmingsreserve beleidsintensivering

Als stimulans om doelmatigheidswinst te behalen is in de Bekostigingsafspraken COA 2014 (Integraal Document) afgesproken dat het COA, gelijktijdig met de financiële verantwoording, een voorstel doet over de bestemming van het resultaat voor het realiseren van plannen die bijdragen aan zijn doelstelling.

Bestemmingreserve overhead/ontwikkelagenda

Naar aanleiding van een benchmarkonderzoek betreffende de overhead van het COA is tussen de directeur-generaal Vreemdelingenzaken en de bestuursvoorzitter van het COA de afspraak gemaakt om een reserve te vormen waaruit de meerkosten gedurende de jaren 2013 -2015 kunnen worden bekostigd.

Bestemmingreserve dekkingsverschil vastgoed

Deze reserve is in overleg met de eigenaar in 2014 en 2015 gevormd ter dekking van toekomstige verschillen die zullen ontstaan als gevolg van een mismatch tussen rente en afschrijving en de bekostiging, voortvloeiend uit de effectuering van het voorgenomen investeringsprogramma.

Vermogen beschikbaar aan het ministerie

In de Bekostigingsafspraken COA is afgesproken dat het COA het meerdere bedrag terugstort als de grens van 5% van de egalisatiereserve wordt overschreden. Een dergelijke overschrijding staat als 'vermogen beschikbaar aan het ministerie' op de balans.

Egalisatierekening

De egalisatierekening is de tegenrekening van de op de balans verantwoorde materiële vaste activa, voor zover het ministerie van V&J deze *à fonds perdu* financiert. De egalisatierekening zal, in overeenstemming met de afschrijvingstermijn van de betreffende materiële vaste activa, vrijvallen ten gunste van de rekening van baten en lasten. Voor alle te activeren investeringen kan een beroep worden gedaan op de leenfaciliteit bij het ministerie van Financiën. De egalisatierekening is hierop dan niet van toepassing.

Voorzieningen (algemeen)

Op de balans worden voorzieningen opgenomen voor op balansdatum bestaande:

1. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs is te schatten;
2. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
3. kosten die in een volgend boekjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten begint in het boekjaar of in een voorafgaand boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren.

De voorzieningen worden op de balans onderscheiden in de volgende groepen: onderhoud, reorganisatie, krimpkosten, beëindiging contract MOA, verlieslatende contracten en overige.

Onderhoudsvoorziening

De voorziening asbestsanering, opgenomen onder de onderhoudsvoorziening, heeft betrekking op de verplichtingen voor de verwijdering van asbest in de opvanglocaties voor asielzoekers voor zover deze kosten voor de desbetreffende locaties nauwkeurig geraamd kunnen worden. Voor het merendeel van de locaties, gebouwd voor 1 januari 1993, is echter sprake van asbest in "gebonden vorm". Voor deze locaties is geen voorziening voor asbest gevormd, aangezien de kosten voor het verwijderen van asbest onvoldoende nauwkeurig zijn te ramen.

De voorziening achterstallig onderhoud heeft betrekking op de lasten voor onderhoud dat voortvloeit uit voorgaande jaren.

Reorganisatievoorzieningen

Deze voorzieningen zijn bedoeld voor de financiering van wachtgeldverplichtingen, salarissen en outplacementkosten, frictiekosten en overige specifiek benoemde reorganisatiekosten, voortkomend uit organisatorische reorganisaties, niet zijnde krimp.

Voorziening krimpkosten

In de jaarrekening is een voorziening krimp opgenomen inzake de verwachte meerjarige risico's vanwege krimp. Voor zover de datum van het krimpbesluit vóór 31 december van het boekjaar ligt, treft het COA een voorziening voor de volgende risico's:

1. risico's voor verplichtingen volgens het Sociaal Plan van het COA,
2. risico's voor wachtgeldverplichtingen van oud-MOA medewerkers, voor wie het COA financieel en economisch risico draagt,
3. huisvestingskosten van opvanglocaties die bewonersleeg zijn,
4. risico's voor wachtgeldverplichtingen van de Stichting Valentijn, waarvoor het COA financieel en economisch risico draagt.

Voorziening beëindiging contract MOA

De voorziening is bedoeld voor de kostendekking van wachtgeldverplichtingen, salarissen en outplacementkosten, frictiekosten en overige specifiek benoemde reorganisatiekosten, voortkomend uit de beëindiging van het MOA-contract, voor zover op balansdatum redelijkerwijs is in te schatten.

Voorziening verlieslatende contracten

Voor verlieslatende contracten wordt een voorziening gevormd indien waarschijnlijk is dat de onvermijdelijke kosten van het nakomen van de verplichtingen hoger zijn dan de economische voordelen van die contracten.

Sociaal beleidskader

Volgens de brief van 20 december 1996, kenmerk 598700/96/4 van het ministerie van V&J, mag het COA een voorziening treffen voor kosten in verband met de afvloeiing van personeel als gevolg van een afname van de opvangcapaciteit. Destijds is met het ministerie van V&J afgesproken dat de voorziening ook te benutten is voor de kostendekking van afvloeiing van personeel en wachtgelduitkeringen uit hoofde van andere doeleinden.

Juridische claims

In de jaarrekening is een voorziening juridische claims opgenomen inzake te verwachte kosten vanwege claims, geschillen en rechtsgedingen. De omvang van de voorziening is bepaald naar de beste schating van het bedrag waarvoor het COA de risico's kan afwikkelen.

Ambtsjubileum

Met ingang van 2007 is een voorziening gevormd inzake verwachte uitkeringen ter gelegenheid van ambtsjubilea. Op grond van de nieuwe CAO Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening 2014 – 2016 komt het recht op een jubileumuitkering te vervallen. Het resterende bedrag zal begin 2016 worden uitgekeerd aan alle medewerkers met een dienstverband voor onbepaalde tijd naar rato van looptijd van het dienstverband.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Bijdrage ministerie van V&J

Opvang asielzoekers

Het COA wordt gefinancierd volgens de COS-systematiek. Volgens deze systematiek wordt de bijdrage van het ministerie van Veiligheid en Justitie enerzijds vastgesteld volgens een aantal overeengekomen producten, vermenigvuldigd met de kostprijs van het product ($p \cdot q$ model). Anderzijds gelden voor de kosten van regelingen, de projectkosten, de krimpkosten en overige kostenposten specifieke afspraken. De kosten van de regelingen worden afgerekend op grond van werkelijke kosten. De projectkosten worden afgerekend volgens de projectregeling. De wijze waarop krimpkosten worden gefinancierd wordt hierna toegelicht.

Bijdrage krimpkosten

Indien er sprake is van groei of krimp kan het COA de verwachte kosten van groei en krimp opnemen in de offerte of in een aanvullende offerte. Op grond van de (aanvullende) offerte en het overleg hierover tussen de opdrachtgever en het COA kent de opdrachtgever een budget voor krimpkosten toe. Bij materiële afwijkingen tussen de voorcalculatie en de nacalculatie van de groei- en krimpkosten, zal nader overleg plaatsvinden over de wijze van afrekenen.

Overige baten

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van activa worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper.

De inkomsten voor Europese subsidieprojecten worden als opbrengst verantwoord zodra een definitieve subsidievaststelling is ontvangen.

Lasten

Lasten welke hun oorsprong vinden in het verslagjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Afschrijvingen

Afschrijvingen worden ten laste van het resultaat gebracht op basis van de geschatte gebruiksduur en vanaf het moment dat het betreffende actief beschikbaar is voor gebruik.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en van het ministerie van Financiën ontvangen (te ontvangen) en betaalde (te betalen) interest.

GRONDSLAGEN VOOR OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht volgt de indirecte methode. Deze gaat uit van het resultaat na resultaatsbestemming gecorrigeerd met kosten die geen uitgaven zijn en voor mutaties in het werkkapitaal.

2.6 Toelichting op de balans

2.6.1 Immateriële vaste activa

Gedurende 2015 is € 7,6 miljoen (2014: € 9,2 miljoen) geïnvesteerd in immateriële vaste activa, met name bestaande uit zelfontwikkelde en gekochte software. Na afschrijving resteert ultimo 2015 een boekwaarde van € 13,3 miljoen (2014: € 10,5 miljoen).

Immateriële vaste activa (bedragen in € 1.000)	Software en maatwerk	Activa in aanbouw	Totaal
Stand per 31 december 2014			
Verrijingsprijs	17.927	5.472	23.399
Cumulatieve afschrijvingen	-12.568	-	-12.568
Cumulatieve afwaarderingen	-305	-	-305
Boekwaarde per 31 december 2014	5.054	5.472	10.526
Mutaties 2015			
Investeringsen	6.985	621	7.606
Afschrijvingen	-4.014	-	-4.014
Verrijingsprijs desinvesteringen	-10.365	-	-10.365
Afschrijvingen desinvesteringen	9.195	-	9.195
Afwaarderingen desinvesteringen	305	-	305
Totaal mutaties 2015	2.106	621	2.727
Stand per 31 december 2015			
Verrijingsprijs	14.547	6.093	20.640
Cumulatieve afschrijvingen	-7.387	-	-7.387
Cumulatieve afwaarderingen	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2015	7.160	6.093	13.253

In het verslagjaar is het activabestand opgeschoond waardoor oude activa met een aanschafwaarde van € 7,7 miljoen en een boekwaarde van nihil zijn uitgeboekt. Daarnaast zijn activa met een resterende boekwaarde van € 0,9 miljoen gedesinvesteerd. Dit betreft voornamelijk software die niet meer in gebruik is.

De activa in aanbouw betreffen investeringen in lopende ICT projecten die ultimo verslagjaar nog onderhanden zijn.

2.6.2 Materiële vaste activa

Onderstaande tabel toont het verloop van de materiële vaste activa.

Materiële vaste activa (bedragen in € 1.000)	Grond en terreinen	Bedrijfsgebouwen				Andere vaste bedrijfsmiddelen			Activa in aanbouw	Totaal
		Gebouwen permanent	Semi permanent	Brand- werendheid	Bedrijfs- gebouwen	Ov. bedrijfs- middelen	Functionele aanpassing	Bedrijfs- middelen		
Stand per 31 december 2014										
Verkrijgingsprijs	21.969	157.612	145.489	41.929	345.030	23.874	16.936	40.810	38.980	446.789
Cumulatieve afwaarderingen	-2.639	-6.654	-2.615	-3.689	-12.958	-	-451	-451	-	-16.048
Cumulatieve afschrijvingen	-	-50.139	-129.743	-22.154	-202.036	-12.471	-3.651	-16.122	-	-218.158
Boekwaarde per 31 december 2014	19.330	100.819 *	13.131	16.086	130.036	11.403	12.834 *	24.237	38.980	212.583
Mutaties 2015										
Investerings	2.748	12.330	24.946	-	37.276	25.823	36.529	62.352	44.756	147.132
Terugname afwaardering	923	2.715	-	110	2.825	-	605	605	-	4.353
Afwaardering	-	-	-4.073	-	-4.073	-	-1.907	-1.907	-	-5.980
Afschrijvingen	-	-5.960	-4.572	-3.993	-14.525	-6.465	-8.769	-15.234	-	-29.759
Desinvesteringen	-	-9.680	-	-2.107	-11.787	-4.214	-159	-4.373	-	-16.160
Afwaarderingen desinvesteringen	-	2.734	-	1.940	4.674	-	117	117	-	4.791
Afschrijvingen desinvesteringen	-	4.903	-	167	5.070	4.096	42	4.138	-	9.208
Totaal mutaties 2015	3.671	7.042	16.301	-3.883	19.460	19.240	26.458	45.698	44.756	113.585
Stand per 31 december 2015										
Verkrijgingsprijs	24.717	160.262	170.435	39.822	370.519	45.483	53.306	98.789	83.736	577.761
Cumulatieve afwaarderingen	-1.716	-1.205	-6.688	-1.639	-9.532	-	-1.636	-1.636	-	-12.884
Cumulatieve afschrijvingen	-	-51.196	-134.315	-25.980	-211.491	-14.840	-12.378	-27.218	-	-238.709
Boekwaarde per 31 december 2015	23.001	107.861	29.432	12.203	149.496	30.643	39.292	69.935	83.736	326.168

(*) Beginstand gewijzigd in verband met presentatiecorrectie € 9,4 miljoen.

Investerings

In 2015 heeft het COA voor € 147,1 miljoen (2014: € 54,1 miljoen) geïnvesteerd. Deze investeringen betreffen voornamelijk de nieuwe semi-permanente locaties, ICT en inventaris.

Onder de bedrijfsgebouwen zijn de categorieën gebouwen permanent, gebouwen semi-permanent en brandwerendheid opgenomen, voor een totale boekwaarde per 31 december 2015 van € 149,5 miljoen (2014: € 130,0 miljoen).

De overige bedrijfsmiddelen omvatten de categorieën overige bedrijfsmiddelen en functionele aanpassingen, voor een totale boekwaarde per 31 december 2015 van € 69,9 miljoen (2014: € 24,2 miljoen). In de overige bedrijfsmiddelen is de voorraad inventaris opgenomen voor de eerste inrichting van nieuwe locaties. Deze worden afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Terugname afwaardering

De terugname van de afwaardering betreft een aantal locaties die in het verleden zijn gesloten en waarvan de resterende boekwaarde van de activa ten tijde van de sluiting zijn afgewaardeerd. Als gevolg van de hoge instroom zijn deze locaties heropend en zullen naar verwachting een aantal jaren open blijven, waardoor de geschatte realiseerbare waardes van deze locaties hoger zijn dan de oorspronkelijke afwaarderingen.

Gedeeltelijk is hierbij sprake van egalisatie, waarvan de afwaardering ook is terug genomen. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 2.6.6.

Afwaarderingen

De afwaarderingen hebben betrekking op locaties met een korte resterende gebruiksduur. Als gevolg hiervan is de activa op drie locaties afgewaardeerd met € 6,0 miljoen. Tegenover deze afwaardering staat een afwaardering van de egalisatierekening van € 1,7 miljoen. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 2.6.6.

Desinvesteringen

Dit betreft een desinvestering (afstoten) van een locatie met een aanschafwaarde van € 11,9 miljoen en een resterende boekwaarde van € 2,0 miljoen. Deze locatie stond leeg en was in het verleden reeds afgewaardeerd naar de taxatiewaarde. In 2015 is deze locatie met een boekverlies van € 1,4 miljoen verkocht.

Daarnaast zijn de overige bedrijfsmiddelen opgeschoond met een aanschafwaarde van € 4,2 miljoen en een boekwaarde van € 0,1 miljoen. Dit betreft hardware en inventaris dat niet meer in gebruik is.

Schattingswijziging

Als gevolg van een uitbreiding van het soort vastgoed dat in 2015 is aangeschaft, heeft een verdere verfijning plaatsgevonden van de afschrijvingstermijnen van de verschillende categorieën bedrijfsgebouwen. Deze schattingswijziging is prospectief in de rekening van baten en lasten over 2015 verwerkt en doorgevoerd met ingang van 1 januari 2015. Het effect van deze schattingswijziging op het resultaat van 2015 bedraagt € 2,6 miljoen negatief en is in het verloopoverzicht opgenomen onder de afschrijvingen over 2015. Dit effect wordt voor € 0,5 miljoen gecompenseerd door wijziging van de afschrijving van de egalisatierekening investeringen.

2.6.3 Vorderingen

Ministerie van Veiligheid en Justitie (Directie Regie Vreemdelingenketen)

De vordering van € 61,8 miljoen (2014: schuld € 2,7 miljoen) aan het ministerie van Veiligheid en Justitie kan als volgt worden gespecificeerd:

Vordering op het ministerie van Veiligheid en Justitie (bedragen in € 1.000)	Stand per 31-12-2014	Afrekening	Voorschot 2015	Bijdrage DRV 2015	Overlopende post 31-12-2015	Stand per 31-12-2015
Uitvoering 2014	-6.027	6.027	-	-	-	-
Regelingen 2014	1.382	-1.382	-	-	-	-
Overige kosten en kortingen 2014	-3.240	3.240	-	-	-	-
Uitvoering 2015	-	-	-668.220	731.032	-	62.812
Regelingen 2015	-	-	-67.640	69.551	-	1.911
Overige kosten en kortingen 2015	-	-	13.600	-14.048	-	-448
DRV reguliere subsidie	-7.885	7.885	-722.260	786.535	-	64.275
Kind in de Opvang	-71	71	-	-	-	-
BRP-straat	-	-	-3.669	1.169	-2.500	-
DRV projecten	-71	71	-3.669	1.169	-2.500	-
Bijdrage Justitie incidentele kosten gezondhe	5.222	-5.222	-	-	-	-
DRV overig	5.222	-5.222	-	-	-	-
Zorgwet WTV	7	-7	-	-	-	-
DRV	7	-7	-	-	-	-
Subtotaal overlopende post / vordering					-2.500	64.275
Totaal	-2.727	2.727	-725.929	787.704		61.775

DRV reguliere subsidie

De afrekening over 2015 (het verschil tussen de bijdrage van het ministerie en de ontvangen voorschotten) leidt ertoe dat het COA een bedrag van € 64,3 miljoen heeft te ontvangen van het ministerie van V&J per 31 december 2015 (2014: schuld ad € 7,9 miljoen).

DRV projecten

Het project Kind in de Opvang dat is gestart in 2012 is in 2015 verrekend met het ministerie van V&J.

Voor het project basisregistratie personen (BRP) is door het ministerie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking een bedrag beschikbaar gesteld. Het COA heeft in 2015 voor dit meerjarige project een bedrag van € 3,7 miljoen ontvangen. De kosten bedragen in 2015 € 1,2 miljoen.

DRV overig

Ter dekking van incidentele kosten gezondheidszorg in 2008 heeft het ministerie van Justitie destijds een bijdrage toegezegd van € 17,2 miljoen, opgenomen als een vordering van het COA op het ministerie. In 2015 is in overleg met het ministerie van Veiligheid en Justitie de nog resterende post volledig afgerekend.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

De balanspost Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ad € 2,6 miljoen (2014: € 1,4 miljoen) kan als volgt worden gespecificeerd:

Vordering op en vooruitontvangen bedragen van ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid							
(bedragen in € 1.000)	Saldo 31-12-2014	Afrekening	Voor- schotten	Bijdrage DI&I	Uitbetaling asielger.	Bijdrage kosten	Saldo 31-12-2015
Maatschappelijke begeleiding 2013	-486	486	-	-	1.006	-	1.006
Vorbereiden op inburgering 2014	2.056	-2.056	-	-	-	-	-
Maatschappelijke begeleiding 2014	-173	173	-	-	7.782	-	7.782
Vorbereiden op inburgering 2015	-	-	-11.152	14.417	-	-	3.265
Maatschappelijke begeleiding 2015	-	-	-13.950	-	4.475	-	-9.475
Bijdrage apparaatskosten	-	-	-124	-	-	118	-6
Totaal	1.397	-1.397	-25.226	14.417	13.263	118	2.572

Voor een nadere specificatie van de bijdrage ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en uitgevoerde programma's, zie hoofdstuk 2.7.1.2.

Overige vorderingen

De overige vorderingen ad € 0,1 miljoen (2014: € 1,3 miljoen) betreffen vorderingen met een looptijd korter dan 1 jaar. Hierin is een reservering dubieuze debiteuren opgenomen van € 0,7 miljoen.

Overlopende activa

De post overlopende activa ultimo 2015 bedraagt € 31,2 miljoen (2014: € 20,3 miljoen) en bestaat onder meer uit vooruitbetaalde huurkosten van accommodaties en voorschotten aan leveranciers. De overlopende activa zijn overwegend kortlopend (< 1 jaar). Een bedrag van € 2,1 miljoen is opgenomen in de reservering dubieuze debiteuren.

2.6.4 Liquide middelen

De liquide middelen zijn uitgesplitst als volgt.

Liquide middelen per 31 december (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Ministerie van Financiën	-	11.954
Bank	436	806
Kas	85	86
Totaal	521	12.846

2.6.5 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de egaliseringsreserve (algemene risicobuffer), wettelijke reserve ontwikkelingskosten, bestemmingsreserve beleidsintensivering, bestemmingsreserve overhead en bestemmingsreserve dekkingsverschil vastgoed. Het eigen vermogen moet de gekwantificeerde specifieke risico's (kosten van normale groei en normale krimp) dekken, evenals de algemene risico's uit de normale bedrijfsvoering (bijvoorbeeld als gevolg van veranderde wetgeving).

Egaliseringsreserve

Het COA heeft een gezond eigen vermogen nodig om risico's in de bedrijfsvoering te dragen.

In de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2015 (Integraal Document) is vastgelegd dat het totaal van de egaliseringsreserve maximaal 5%, danwel minimaal 1% is van de gemiddelde omzet over de afgelopen drie jaar, conform het COA Subsidiebesluit en artikel 40 van de Bekostigingsafspraken COA. Vooruitlopend op de definitieve goedkeuring van het ministerie is de egaliseringsreserve tot het maximum aangevuld vanuit het resultaat.

In hoofdstuk 3.3 paragraaf voorstel resultaatbestemming 2015 wordt hier nader op ingegaan. Het verloop van de egaliseringsreserve gedurende het boekjaar ziet er als volgt uit:

Egaliseringsreserve (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Stand per 1 januari	18.173	11.803
Effect stelselwijziging	-	1.477
Stand per 1 januari gecorrigeerd	18.173	13.280
Bestemming resultaat	6.860	4.893
Stand per 31 december	25.033	18.173

Wettelijke reserve ontwikkelingskosten

Conform Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek wordt een wettelijke reserve gevormd uit hoofde van zelfontwikkelde software. Deze wettelijke reserve valt vrij naar gelang de boekwaarde van het actief vermindert. Het verloop van de wettelijke reserve gedurende het boekjaar is als volgt:

Wettelijke reserve ontwikkelingskosten (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Stand per 1 januari	7.316	5.487
Investerings	4.405	4.527
Vrijval als gevolg van afschrijvingen en desinvesteringen	-3.529	-2.698
Stand per 31 december	8.192	7.316

Bestemmingsreserve beleidsintensivering

Het verloop van de bestemmingsreserve beleidsintensivering gedurende het boekjaar ziet er als volgt uit:

Bestemmingsreserve beleidsintensivering (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Stand per 1 januari	1.884	3.864
Onttrekking	-1.316	-720
Herbestemming toegevoegd resultaat 2013	-	-1.260
Vrijval	-568	-
Stand per 31 december	-	1.884

In de brief van 14 juli 2015 heeft de eigenaar de voorgestelde aanwending van de bestemmingsreserve beleidsintensivering in 2015 toegewezen. In 2015 heeft dit geleid tot de volgende aanwending van de bestemmingsreserve:

- Onttrekking van de bestemmingsreserve ten behoeve van de vernieuwde werkwijze Dublin voor een bedrag van € 858 duizend in 2015.
- Dekking van de kosten voor de inzet van calamiteiten en schrijnende gevallen ter hoogte van € 289 duizend.
- Dekking van de kosten voor de projecten Zorgmodel 2018 en zorgverzekering vergunningshouders ter hoogte van € 122 duizend en het ontwikkelingprogramma van € 47 duizend.

Vooruitlopend op de definitieve goedkeuring van het ministerie wordt voorgesteld het restant ad € 0,6 miljoen van de bestemmingsreserve beleidsintensivering terug te laten vloeien ten gunste van het ministerie van V&J.

Bestemmingsreserve overhead

Deze in 2013 gevormde reserve dient om de aanvullende financieringsbehoefte uit hoofde van een reallocatie van overheadpersoneel naar primair personeel te dekken. Voor het jaar 2015 is hiervoor € 3,9 miljoen beschikbaar en aan het te bestemmen resultaat toegevoegd.

Het verloop van de bestemmingsreserve overhead gedurende het boekjaar ziet er als volgt uit:

Bestemmingsreserve overhead (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Stand per 1 januari	3.900	7.800
Onttrekking	-3.900	-3.900
Stand per 31 december	-	3.900

Bestemmingsreserve dekkingsverschil vastgoed

Het bestemmingsreserve dekkingsverschil vastgoed is bedoeld om de tijdelijke dekkingsverschillen op rente en afschrijving, die de komende jaren zullen ontstaan bij de effectuering van het investeringsprogramma, te dekken. Vooruitlopend op de definitieve goedkeuring van het ministerie wordt € 18,4 miljoen aan het bestemmingsreserve dekkingsverschil vastgoed gedoteerd.

Het verloop van de bestemmingsreserve dekkingsverschil vastgoed gedurende het boekjaar ziet er als volgt uit:

Bestemmingsreserve dekkingsverschil vastgoed (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Stand per 1 januari	22.123	-
Dotatie	17.919	22.123
Stand per 31 december	40.042	22.123

Vermogen ter beschikking van V&J

Ten aanzien van de grenzen aan de egaliseringsreserve is in de Bekostigingsafspraken afgesproken dat indien de grens van 5% wordt overschreden, het meerdere wordt teruggestort. Het resterend exploitatiesaldo 2015 ad € 3,0 miljoen en het restant van het bestemmingsreserve beleidsintensivering ad € 0,6 miljoen is daarom als 'vermogen ter beschikking van V&J' op de balans gepresenteerd.

Het verloop van het vermogen ter beschikking van V&J is als volgt:

Vermogen ter beschikking van V&J (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Stand per 1 januari	-	-
Resterend exploitatiesaldo 2015	3.028	-
Vrijval bestemmingsreserve beleidsintensivering	568	-
Stand per 31 december	3.596	-

2.6.6 Egalisatierekening

Egalisatierekening investeringen

De egalisatierekening omvat investeringen die het ministerie van V&J destijds *à fonds perdu* heeft gefinancierd. Aanwending van deze egalisatierekening vindt plaats door reguliere afschrijvingskosten op betreffende activa hiermee te verrekenen. In geval van desinvestering wordt de volledige boekwaarde van het actief verrekend met de egalisatierekening investeringen.

Het verloop van de egalisatierekening investeringen blijkt uit onderstaand overzicht.

Egalisatierekening investeringen (bedragen in € 1.000)	Grond en		Gebouwen	Overige	Totaal
	terreinen	Gebouwen permanent	semi permanent	bedrijfs- middelen	
Stand per 31 december 2014					
Verkrijgingsprijs	16.956	34.298	97.373	4.478	153.105
Cumulatieve afwaarderingen	-1.755	-791	-	-	-2.546
Cumulatieve afschrijvingen	-	-27.055	-96.137	-3.352	-126.544
Boekwaarde per 31 december 2014	15.201	6.452	1.236	1.126	24.015
Mutaties 2015					
Terugname afwaardering	923	460	-	-	1.383
Afwaardering	-	-	-1.030	-	-1.030
Afschrijvingen	-	-1.003	-206	-570	-1.779
Desinvesteringen	-	-1.334	-	-	-1.334
Afschrijvingen desinvesteringen	-	1.334	-	-	1.334
Totaal mutaties 2015	923	-543	-1.236	-570	-1.426
Stand per 31 december 2015					
Verkrijgingsprijs	16.956	32.964	97.373	4.478	151.771
Cumulatieve afwaarderingen	-832	-331	-1.030	-	-2.193
Cumulatieve afschrijvingen	-	-26.724	-96.343	-3.922	-126.989
Boekwaarde per 31 december 2015	16.124	5.909	-	556	22.589

Egalisatierekening brandwerendheid en overig

Onderstaand overzicht toont het verloop van de egalisatierekening brandveiligheid en overig.

Egalisatierekening brandwerendheid en overig	Brand- werendheid	Overig
Stand per 31 december 2014		
Verkrijgingsprijs	24.281	2.575
Cumulatieve afwaarderingen	-1.150	-
Cumulatieve afschrijvingen	-13.401	-1.776
Boekwaarde per 31 december 2014	9.730	799 *
Mutaties 2015		
Terugname afwaardering	482	-
Afwaardering	-	-658
Afschrijvingen	-2.647	-141
Totaal mutaties 2015	-2.165	-799
Stand per 31 december 2015		
Verkrijgingsprijs	24.281	2.575
Cumulatieve afwaarderingen	-668	-658
Cumulatieve afschrijvingen	-16.048	-1.917
Boekwaarde per 31 december 2015	7.565	-

(*) Ten behoeve van de vergelijkbaarheid zijn de cijfers over het boekjaar 2014 aangepast.

De egalisatierekening overig omvat à fonds perdu gefinancierde overige vaste activa en bestaat uit investeringen voor brandwerendheid en een categorie overige. Onder laatstgenoemde categorie waren de investeringen opgenomen ten behoeve van de invoering van de nieuwe asielprocedure (asielbrief).

2.6.7 Voorzieningen

De volgende tabel toont het verloop van de diverse voorzieningen. Per voorziening zijn de belangrijkste mutaties toegelicht.

Voorzieningen (bedragen in € 1.000)	Stand per 31-12-2014	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Stand per 31-12-2015
Asbestsanering	238	-	-	-238	-
Achterstallig onderhoud	15.423	-	-4.870	-9.752	801
Voorziening meerjarig onderhoud	15.661	-	-4.870	-9.990	801
Reorganisatie 2005	216	54	-95	-45	130
Reorganisatie bedrijfsvoering	643	46	-23	-227	439
Anders werken	1.654	129	-570	-68	1.145
Bewegen op ambitie	4.964	22	-1.179	-216	3.591
Externe mobiliteit	244	-	-34	-94	116
Voorzieningen reorganisatie	7.721	251	-1.901	-650	5.421
Wachtgeldverplichtingen Valentijn	219	1	-68	-22	130
Wachtgeldverplichtingen COA	4.543	15	-1.267	-286	3.005
Wachtgeldverplichtingen MOA-Menzis	263	-	-	-263	-
Huisvestingskosten	300	-	-225	-75	-
Voorzieningen krimpkosten	5.325	16	-1.560	-646	3.135
Beëindiging contract MOA	4.718	-	-1.168	-762	2.788
Voorziening verlieslatende contracten	8.938	14.217	-6.781	-	16.374
Sociaal beleidskader	874	42	-326	-91	499
Juridische claims	1.124	200	-	-794	530
Ambtsjubileum	509	-	-	-30	479
Voorzieningen overige	2.507	242	-326	-915	1.508
Totaal	44.870	14.726	-9.825	-12.963	30.027

Voorzieningen meerjarig onderhoud

Asbestsanering

De voorziening voor de sanering van asbest van opvanglocaties, ontstaan in 2001, is gedurende 2015 vrij gevallen. De voorziening betrof twee locaties, waar gedurende 2015 verbouwwerkzaamheden (herontwikkeling) is gestart.

Achterstallig onderhoud

In 2010 is een voorziening gevormd voor achterstallig onderhoud. Dit is ondermeer veroorzaakt door uitstel van geplande sluitingen als gevolg van de capaciteitsbehoefte in voorgaande jaren. In verband met deze geplande sluitingen is het planmatig onderhoud op de betreffende locaties uitgesteld waardoor achterstallig onderhoud is ontstaan. In 2015 is voor circa € 4,9 miljoen onttrokken aan de voorziening. In 2015 zijn voor een aantal locaties nieuwe plannen opgesteld, waardoor niet meer sprake zal zijn van achterstallig onderhoud, maar van volledige herontwikkeling van de locatie en/of levensduurverlengend onderhoud. Dit heeft geleid tot een vrijval van de voorziening van € 9,8 miljoen.

Voorzieningen reorganisatie

De reorganisatievoorziening is bedoeld voor wachtgeldverplichtingen, salarissen, outplacementkosten, frictiekosten en overige specifiek benoemde reorganisatiekosten. Deze voorzieningen zijn vanaf 2003 gevormd. In 2015 muteert de voorziening per saldo € 2,3 miljoen (2014: € 1,9 miljoen). Van de reorganisatievoorzieningen heeft € 1,7 miljoen een looptijd korter dan 1 jaar en € 3,7 miljoen een looptijd langer dan 1 jaar.

Voorzieningen krimpkosten

Deze voorzieningen omvatten de personeels- en huisvestingskosten die uit krimpbesluiten voortvloeien. De voorzieningen zijn vanaf 2002 gevormd. In 2015 muteert de voorziening per saldo met circa € 2,2 miljoen.

Van de voorzieningen krimpkosten heeft € 1,2 miljoen een looptijd korter dan 1 jaar en € 1,9 miljoen een looptijd langer dan 1 jaar.

Voorziening beëindiging contract MOA

Het COA heeft de raamovereenkomst met GGD Nederland opgezegd per 1 januari 2007, waardoor deze feitelijk eindigde per 1 januari 2009. Door beëindiging van de raamovereenkomst is het COA verplicht met de opzegging gepaard gaande kosten te betalen, mits deze onvermijdbaar zijn. Voor deze onvermijdbare kosten is destijds een voorziening gevormd.

Van deze voorziening heeft € 0,9 miljoen een looptijd korter dan 1 jaar en € 1,9 miljoen een looptijd langer dan 1 jaar.

Voorziening verlieslatende contracten

In 2015 heeft het COA vanwege de verhoogde instroom een groot aantal nieuwe locaties betrokken. Naast huur was bij een groot aantal van deze locaties tevens sprake van noodzakelijke aanpassingen (investeringen) om de locaties geschikt te maken voor de opvang van asielzoekers. Inherent aan de bedrijfsvoering is dat voor de uitbreiding van de capaciteit gezocht is naar locaties die verschillen in omvang, soort en plaats (geografische spreiding). Hierdoor kunnen op sommige locaties dekkingstekorten bestaan (bekostiging onvoldoende om de kosten te dekken) en op andere locaties overschotten. Echter, voor een beperkt aantal nieuwe locaties zijn er bijzondere omstandigheden, met name als gevolg van hoge nood, hoge eenmalige investeringen of exploitatiekosten en korte looptijd, die maken dat sprake is van een verlieslatend contract, waarbij het passend en noodzakelijk is om het verwachte dekkingstekort eenmalig ten laste van het resultaat te brengen.

In het verslag jaar is voor € 14,2 miljoen aan de voorziening gedoteerd. Gedurende het jaar is € 6,8 miljoen van de voorziening aangewend. Van de voorziening verlieslatende contracten heeft € 13,8 miljoen een looptijd korter dan een jaar en € 2,6 miljoen een looptijd langer dan een jaar.

Voorzieningen overige

Sociaal Beleidskader

De voorziening Sociaal Beleidskader komt voort uit het plan Aanpak krimp van december 1997. Het COA en het ministerie van V&J hebben afgesproken de voorziening ook te gebruiken voor personele mutaties en wachtgelduitkeringen zonder rechtstreeks verband met krimp of reorganisatie.

Van deze voorziening heeft € 0,2 miljoen een looptijd korter dan 1 jaar en € 0,3 miljoen een looptijd langer dan 1 jaar.

Juridische claims

Het COA wordt geconfronteerd met claims en juridische geschillen als gevolg van de reguliere bedrijfsvoering en krimp. De hoogte van de voorziening is berekend volgens de beste schatting van het bedrag waarvoor de risico's kunnen worden afgewikkeld. De voorziening bedraagt ultimo boekjaar € 0,5 miljoen. Van deze voorziening heeft € 0,3 miljoen een verwachte looptijd korter dan 1 jaar en € 0,2 miljoen een verwachte looptijd langer dan 1 jaar.

Ambtsjubileum

Met ingang van 2007 is een voorziening gevormd inzake verwachte uitkeringen ter gelegenheid van ambtsjubilea. Op grond van de nieuwe CAO Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening 2014 – 2016 is het recht op een jubileumuitkering komen te vervallen. Het resterende bedrag zal begin 2016 worden uitgekeerd aan alle medewerkers met een dienstverband voor onbepaalde tijd naar rato van looptijd van het dienstverband.

2.6.8 Kortlopende schulden

Ministerie van Financiën

Ministerie van Financiën		
(bedragen in € 1.000)	2015	2014
Rekening-courant	50.406	-

Per 31 december 2015 is sprake van een rekening-courant schuld met het ministerie van Financiën van € 50,4 miljoen (2014: vordering van € 12,0 miljoen). De rentevergoeding over het rekening-courant saldo is in 2015 gemiddeld 0,002% op basis van dagrente (2014: 0,1%). Het COA heeft een kredietlimiet van € 70 miljoen bij het ministerie van Financiën, waarvoor het ministerie van V&J garant staat.

Belastingen en sociale premies

Belastingen en sociale premies		
(bedragen in € 1.000)	2015	2014
Loonbelasting	5.717	4.242
BTW	11	2
Totaal	5.728	4.244

Crediteuren

Crediteuren		
(bedragen in € 1.000)	2015	2014
Crediteuren	10.971	3.820

Gedurende 2015 is 77,3% van de facturen binnen 30 dagen betaald.

Overige schulden en overlopende passiva

De overige schulden en overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Overige schulden en overlopende passiva		
(bedragen in € 1.000)	2015	2014
Schadereserve medische kosten	69.025	43.331
Nog te betalen personeelskosten	11.556	7.212
Overige schulden en overlopende passiva	150.878	64.834 *
Totaal	231.459	115.377

(*) Ten behoeve van de vergelijkbaarheid zijn de cijfers over het boekjaar 2014 aangepast.

De schadereserve medische kosten bedraagt € 69,0 miljoen (2014: € 43,3 miljoen) voor nog verwachte te betalen medische kosten. Deze schadereserve is per 31 december 2015 toegenomen ten opzichte van 2014 als gevolg van de stijging van het aantal asielzoekers in de centrale opvang. Bovendien is sprake van onzekerheid rondom de ontwikkeling van de kosten behandelingen in ziekenhuizen en GGZ-instellingen in verband met de lange doorlooptijd van diagnose behandel combinaties ('DBC's') en doordat ziekenhuizen en GGZ-instellingen een grote achterstand kennen in het indienen van declaraties in verband met de omschakeling van de DBC's met een looptijd van één jaar naar DBC's van vier maanden.

Onder de overige schulden en overlopende passiva zijn opgenomen de nog te ontvangen facturen voor geleverde goederen en diensten van € 53,8 miljoen (2014: € 24,9 miljoen).

2.6.9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De niet in de balans opgenomen verplichtingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Niet in de balans opgenomen verplichtingen (bedragen in € 1.000)	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Huur Kantoren	5.609	5.181
Huur Centra	105.406	52.174
DMB contracten	2.182	4.826
ICT-kosten	1.678	1.389
Lease-auto's	1.977	1.495
Totaal	116.852	65.065

De looptijd van de niet in de balans opgenomen verplichtingen is in onderstaande tabel uitgesplitst:

Looptijd niet in de balans opgenomen verplichtingen (bedragen in € 1.000)	totaal	vervalt in		vervalt na
		2016	2017 - 2020	2020
Huur Kantoren	5.609	2.732	2.877	-
Huur Centra	105.406	51.662	53.411	333
DMB contracten	2.182	275	1.546	361
ICT-kosten	1.678	491	1.187	-
Lease-auto's	1.977	712	1.248	17
Totaal	116.852	55.872	60.269	711

De post "huur centra" omvat huur van grond en gebouwen, caravans en KCO-woningen. De ICT-kosten omvatten uitsluitend de verplichtingen voor printersystemen. Voor de herontwikkeling van de locaties Dronten en Luttelgeest zijn zogenoemde Design Build Maintain contracten afgesloten. De opgenomen verplichting betreft de Maintain component.

Het COA is in 2015 investeringsverplichtingen aangegaan voor 2016 en verder ten bedrage van € 72,8 miljoen. Deze investeringsverplichtingen hebben voornamelijk betrekking op nieuwbouw en herontwikkeling van asielzoekerscentra. Daarnaast heeft het COA een bijdrage toegezegd aan de Provincie Groningen van € 1 miljoen voor een infrastructurele aanpassing in de buurt van een asielzoekerscentrum.

Het COA heeft een bankgarantie afgegeven ter hoogte van € 135.000 bij de aankoop van een pand in Arnhem.

2.7 Toelichting op de rekening van baten en lasten

2.7.1 Toelichting baten

De baten zijn opgebouwd uit verschillende subsidiestromen. De subsidiebijdrage van het ministerie van Veiligheid en Justitie wordt grotendeels verstrekt door de directie Regie Vreemdelingenketen (DRV). Het COA krijgt inkomsten als vergoeding voor reguliere producten (op basis van de productenklapper), voor programmakosten van regelingen en voor overige kosten en kortingen waarover aanvullende afspraken zijn gemaakt. Daarnaast verstrekt DRV projectsubsidies.

Onder de overige baten vallen de bijdragen van het ministerie SZW in het kader van de inburgering van vergunninghouders. Ook baten uit Europese subsidies vallen onder overige baten, evenals de vrijval van de egalisatierekening als gevolg van afschrijvingen, afwaarderingen en desinvesteringen en de opbrengst uit de verkoop van onroerende zaken.

Hieronder volgt een toelichting op elk van de batencategorieën.

2.7.1.1 Baten opdrachtgever DRV (excl. krimp, excl. gezondheidszorg)

Bij brief van d.d. 22 december 2014, kenmerk 2014-596196, heeft het COA de definitieve beschikking voor 2015 ontvangen ten bedrage van € 605,2 miljoen. De beschikking is gebaseerd op 26.308 asielzoekers (zie ook Bijlage 1 Afrekening 2015).

Gezien de stijging van het aantal asielzoekers is op 14 oktober 2015 een aanvullende beschikking, kenmerk 2015-690387, goedgekeurd van € 93,6 miljoen. Deze aanvullende beschikking is gebaseerd op 30.330 asielzoekers. Door de verdere stijging van het aantal asielzoekers is op 8 december 2015 een tweede aanvullende beschikking, met kenmerk 2015-711576, gesteld van € 27,1 miljoen. Deze aanvullende beschikking is gebaseerd op 31.322 asielzoekers.

De baten opdrachtgever DRV bestaan uit de volgende elementen:

Baten opdrachtgever DRV (excl. krimp) (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Vergoeding reguliere producten	731.032	448.307
Vergoeding programmakosten regelingen	69.551	47.949
Overige vergoedingen en kortingen	-14.048	-7.177
Bijdrage exclusief projecten	786.535	489.079
BRP-straat	1.169	-
Bijdrage projecten	1.169	-
Totaal	787.704	489.079

Vergoeding reguliere producten

De vergoeding wordt bepaald op grond van de gerealiseerde bezetting en aantallen, tegen een vastgestelde kostprijs, op grond van afrekenafspraken zoals vastgelegd in het document Bekostigingsafspraken COA 2015 (Integraal Document). Een positief of negatief resultaat op de uitvoering komt ten gunste of ten laste van het eigen vermogen van het COA. Een specificatie van de vergoeding reguliere producten staat in bijlage 1 Opbrengstverantwoording opdrachtgever.

Vergoeding programmakosten regelingen

Het ministerie van V&J is risicodrager van de regelingen. Dit betekent dat regelingen worden afgerekend op basis van werkelijke kosten. Deze zijn in 2015 € 69,6 miljoen (2014: € 47,9 miljoen).

De vergoeding programmakosten per regeling staat in de tabel hieronder. Voor een uitgebreide toelichting op de kosten per regeling wordt verwezen naar paragraaf 2.7.2 (toelichting lasten).

Vergoeding programmakosten regelingen (bedragen in € 1.000)	Afrekening 2015	Afrekening 2014
Week-, school- en kleedgeld (RVA)	62.955	42.388
Regeling eigen bijdrage asielzoekers (REBA)	-109	-178
Uitkeringen aan gemeenten	5.699	4.881
Wooncomponent Zelfzorgarrangement (ZZA)	229	-
Regeling opvang asielzoekers (ROA) in decentrale opvang	-	6
Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorie vreemdelingen (RVB)	777	852
Totaal	69.551	47.949

Vergoeding overige kosten en kortingen

In onderstaande tabel staan de beschikking en realisatie 2015 van de overige kosten en kortingen. Dit zijn kosten en kortingen, waarover afspraken zijn gemaakt in het kostprijsmodel, dan wel die separaat zijn overeengekomen. Bijlage 1 Opbrengstverantwoording opdrachtgever geeft een toelichting per onderdeel.

Overige vergoedingen en kortingen (bedragen in € 1.000)	Afrekening 2015	Beschikking 2015
Slachtoffers mensenhandel	5	13
Financiering overhead uit bestemmingsreserve	-3.900	-3.900
Financiering uit product inburgering	-472	-472
Besparing nieuwe contract GHOR	-550	-550
Gesloten gezinsvoorziening	272	272
Korting overhead conform staffel	-12.940	-11.330
Bijdrage jeugdzorg	3.000	3.000
Optima	-632	-632
BRP	1.169	1.169
Totaal	-14.048	-12.430

Afrekening projecten DRV

Projectkosten rekent het COA via projectfinanciering, dus buiten de kostprijs, met het ministerie van V&J af. Afrekening vindt plaats volgens de Projectenregeling COA zoals deze op 8 december 2008 is vastgesteld, kenmerk brief 5556223/08/DVB. De regeling heeft tot doel om tot uniforme afspraken te komen over door het COA uit te voeren projecten.

2.7.1.2 Overige baten

De overige baten zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Overige baten (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Vorbereiden op inburgering	14.417	7.293
Directie I&S	14.417	7.293
Europese subsidies	1.628	1.950
Europese Commissie	1.628	1.950
Vrijval egalisatierekening investeringen, incl. afwaardering	2.809	1.281
Vrijval egalisatierekening investeringen brandveiligheid en overig	3.446	2.790
Vrijval egalisatierekening desinvesteringen	-	4.840
Vrijval egalisatierekening desinvesteringen brandveiligheid en overig	-	631
Terugname vrijval egalisatie brandveiligheid vorige jaren	-1.865	-
Verkoopopbrengst materiële vaste activa	-	1.087
Diverse baten	4.390	10.629
Totaal	20.435	19.872

Vorbereiden op inburgering

Met het ministerie van SZW is afgesproken om in 2015 af te rekenen op basis van het aantal vergunninghouders dat een eerste taalles is gestart. In 2015 zijn 10.342 vergunninghouders een eerste taalles gestart (2014: 5.571 vergunninghouders). Voor de uitvoering van het programma is een voorschot toegekend van € 11,1 miljoen. Afrekening van deze uniek startende deelnemers leidt tot een subsidiebijdrage van € 14,4 miljoen, hetgeen ook verantwoord is.

Europese subsidies

De inkomsten voor Europese subsidieprojecten worden als opbrengst verantwoord zodra een definitieve subsidievaststelling is ontvangen. In 2015 wordt € 1,6 miljoen (2014: € 2,0 miljoen) aan baten verantwoord. Zie bijlage 4 voor een specificatie per project.

Vrijval egalisatierekening

De vrijval van de egalisatierekening heeft betrekking op reguliere afschrijving van investeringen die à fonds perdu gefinancierd zijn door het ministerie.

Verkoopopbrengst materiële vaste activa

Het ministerie van V&J en het COA zijn overeengekomen dat het COA de verkoopopbrengst mag houden van locaties die in het jaar van verwerving al volledig gefinancierd zijn (investeringen t/m 2001). Deze opbrengst is bedoeld als compensatie voor bezettingsverlies door krimp, welke niet door de opdrachtgever wordt vergoed.

2.7.2 Toelichting lasten

2.7.2.1 Personeel

De volgende tabel geeft het verloop weer van het aantal medewerkers per ultimo boekjaar.

Personeel COA per 31 december	2015		2014		2013	
	FTE	aantal	FTE	aantal	FTE	aantal
COA-personeel vast dienstverband	1.305	1.402	1.133	1.230	1.030	1.131
COA-personeel voor bepaalde tijd	612	665	292	323	90	97
COA-personeel herplaatsingskandidaten	-	-	5	5	11	14
Subtotaal	1.917	2.067	1.430	1.558	1.131	1.242
Externen en uitzendkrachten	1.917	2.107	600	671	229	271
Totaal personele inzet	3.834	4.174	2.030	2.229	1.360	1.513

Aantallen

De gemiddelde ingezette formatie over het jaar 2015 bedraagt 2.932 fte (2014: 1.695). Per 31 december 2015 wordt 3.834 fte ingezet, hiervan hebben 612 fte een contract voor bepaalde tijd. De stijging van het aantal medewerkers wordt veroorzaakt door de hoge instroom in 2015 ten opzichte van 2014 en de daarmee noodzakelijke opening van extra locaties.

Gemiddeld over het jaar stijgt de inzet van externen en uitzendkrachten ten opzichte van vorig jaar tot 1.258 fte. Per 31 december 2015 wordt 1.917 fte ingezet. Het COA heeft een flexibele schil nodig om bij afname van het aantal op te vangen asielzoekers de daarmee gepaard gaande personele reductie deels op te kunnen vangen zonder extra kosten. Ook is het op korte termijn werven van uitzendkrachten bij nieuwe locaties eenvoudiger dan het zelf werven van personeel.

Herplaatsingskandidaten

Eind 2015 zijn geen medewerkers als herplaatsingskandidaat aangewezen.

De uitsplitsing van de personeelskosten ziet er als volgt uit:

Personeel (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Salariskosten	82.891	59.646
Pensioenlasten	7.717	5.900
Sociale lasten	13.487	9.378
Uitzendkrachten en externen	64.003	25.286
Overige personeelskosten	17.046	7.969
Overheadkosten	16.946	9.412
Subtotaal personeel	202.090	117.591
Voorziening Reorganisatie	-399	822
Voorziening Sociaal beleidskader	-49	87
Voorziening Ambtsjubileum	-30	35
Subtotaal mutatie voorzieningen	-478	944
Totaal	201.612	118.535

Het subtotaal van de personeelskosten ligt € 84,5 miljoen boven het niveau van 2014. De stijging is vooral veroorzaakt door de hogere inzet van zowel intern als extern personeel en de hieraan gerelateerde kosten, als gevolg van de verhoogde instroom. De gemiddelde personeelslasten per fte zijn in lijn met 2014.

Salariskosten

De salariskosten zijn € 23,3 miljoen (39,1%) hoger dan in 2014. Het aantal medewerkers met een dienstverband met het COA (onbepaalde en bepaalde tijd) lag in 2015 gemiddeld 30,7% hoger dan in 2014. De CAO salarisontwikkeling bedroeg circa 2,3 % ten opzichte van 2014.

Pensioenen

De door het COA-personeel opgebouwde rechten voor ouderdomspensioen zijn berekend op basis van middelloon, wat betekent dat sprake is van een toegezegde pensioenregeling. De pensioenen zijn ondergebracht bij het pensioenfonds Zorg en Welzijn (voorheen PGGM). In het geval van een tekort bij het pensioenfonds Zorg en Welzijn rust bij het COA als werkgever geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. Derhalve worden de betaalde pensioenpremie's als pensioenkosten verantwoord. Op basis van het 4^e kwartaalbericht van het pensioenfonds Zorg en Welzijn bedraagt de beleidsdekkingsgraad per ultimo 2015 97%.

De actuele dekkingsgraad (berekeningswijze 2014 en eerder) bedraagt 95%. Dit is 7 procentpunten lager dan de dekkingsgraad ultimo 2014. Oorzaak van de gedaalde dekkingsgraad is de aanhoudend lage rente en de tegenvallende resultaten van beleggingen.

De stijging van de pensioenlasten wordt veroorzaakt door een hoger aantal medewerkers met een COA-dienstverband.

Sociale lasten

De kosten van de sociale lasten gaan in 2015 met € 4,1 miljoen omhoog. Deze stijging wordt veroorzaakt door een hoger aantal medewerkers met een COA-dienstverband.

Uitzendkrachten en externen

De kosten voor externe inhuur stegen met € 38,7 miljoen (153%). De gemiddelde inzet van uitzendkrachten en externen (fte's) is met 219,5% gestegen ten opzichte van 2014. De stijging zit met name binnen de uitvoeringsunits tegen lagere inschaling.

Overige personeelkosten

Onderdeel van de overige personeelskosten is de afboeking van de nog resterende post ter dekking van incidentele kosten gezondheidszorg ter hoogte van € 5,2 miljoen. Voor verdere details wordt verwezen naar paragraaf 2.6.3.

Overhead

De stijging van de overheadkosten bedraagt € 7,5 miljoen (80%). De oorzaken hiervan zijn enerzijds de extra kosten door de hogere personeelsaantallen en anderzijds een stijging van de personele kosten voor ICT projecten in het kader van het onderhoud en het up-to-date houden van bestaande geautomatiseerde systemen.

Onder de overheadkosten worden de kosten van BDO Audit & Assurance B.V. verantwoord. De kosten van BDO, inclusief btw, zijn in 2015 totaal € 181.000 (2014: € 165.000). In onderstaande tabel is een uitsplitsing van de kosten van de accountants opgenomen.

Accountantskosten (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Onderzoek jaarrekening 2014	26	150
Onderzoek jaarrekening 2015	150	-
Andere controle-opdrachten	5	15
Andere niet-controlediensten	-	-
Totaal	181	165

Mutatie voorzieningen

Zie voor een specificatie hoofdstuk 2.6.7 Voorzieningen personeel.

2.7.2.2 Materieel

De onderstaande tabel toont de uitsplitsing van de kosten materieel:

Materieel (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Huurkosten	62.011	22.743
Facilitaire kosten en kosten van beheer	110.349	64.835
Huisvestingskosten	172.360	87.578
Uitkeringen en verstrekkingen	114.493	59.199
Onderhoudskosten	45.813	24.409
Mutatie voorziening asbest	-238	-
Mutatie voorziening achterstallig onderhoud	-9.752	5.000
Onderhoud	35.823	29.409
Mutatie voorziening verlieslatende contracten	11.343	12.177
Mutatie voorziening juridische claims	-564	-800
Totaal	333.455	187.563

Huurkosten

Ten opzichte van 2014 zijn de huurkosten met € 39,3 miljoen gestegen. De stijging wordt veroorzaakt door het openen van verscheidene huurlocaties en het huren van paviljoens voor noodopvang om de toegenomen instroom van asielzoekers op te vangen.

Facilitaire kosten en kosten van beheer

Dit zijn de beheer- en exploitatiekosten van de locaties. Deze kosten bestaan voor een groot deel uit beveiliging, schoonmaak, energie, heffingen, verzekeringen en vuilafvoer. Ook wordt vervanging van (eerste) inrichting (inventaris) hier verantwoord. De stijging ten opzichte van 2014 wordt in belangrijke mate veroorzaakt door het openen van nieuwe huurlocaties om de toegenomen instroom van asielzoekers op te vangen.

Uitkeringen en verstrekkingen

De kosten uitkeringen en verstrekkingen zijn ten opzichte van 2014 met € 55,3 miljoen gestegen. De kosten bestaan onder meer uit kosten voor kleinschalige en besloten opvang, tolken- en vertaaldiensten, uitkeringen aan gemeentes in het kader van de crisishulpverlening en overige uitkeringen en verstrekkingen aan asielzoekers.

Onderhoudskosten

Dit betreffen onderhoudskosten voor planmatig onderhoud en kosten voor contract- en klachtenonderhoud (KOS).

Mutatie voorzieningen

Zie voor een specificatie hoofdstuk 2.6.7 Voorzieningen.

2.7.2.3 Afschrijvingen

De afschrijvingen kunnen als volgt worden uitgesplitst:

Afschrijvingen (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Afschrijving MVA gebouwen permanent	5.960	4.281
Afschrijving MVA gebouwen semi-permanent	4.572	2.900
Afschrijving brandwerendheid	3.993	3.972
Afschrijving functionele aanpassingen	8.769	744
Afschrijving overige bedrijfsmiddelen	6.465	3.591
Afschrijving immateriële vaste activa	4.014	4.942
Afwaardering immateriële vaste activa	865	305
Afwaardering / desinvestering MVA	5.255	7.896
Totaal afschrijvingen	39.893	28.631

De afschrijvingen, inclusief afwaarderingen, zijn ten opzichte van 2014 met € 10,2 miljoen toegenomen vooral als gevolg van investeringen in 2015. De afschrijvingskosten worden voor een bedrag van € 6,3 miljoen gedekt uit de vrijval van equalisatierekeningen.

2.7.2.4 Gezondheidszorg

De kosten van gezondheidszorg zijn in onderstaande tabel uitgesplitst.

Kosten gezondheidszorg (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Medische kosten	131.594	95.479
Tbc-onderzoek	3.040	1.985
Publieke gezondheidszorg	8.263	5.437
Totaal	142.897	102.901

Medische kosten

De medische kosten zijn in 2015 toegenomen met € 36,1 miljoen. Deze stijging wordt veroorzaakt door de toegenomen aantallen in de opvang van gemiddeld 19.581 in 2014 naar 31.133 in 2015. Omgerekend naar kosten per asielzoeker zijn deze ten opzichte van 2014 met circa 13% afgenomen. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door de oplopende aantallen asielzoekers in de col en de pol fase van de procedure. In deze fase is alleen medisch noodzakelijke hulp van toepassing, wat een kostendempend effect heeft gehad. Over geheel 2015 verbleef 28,3% van de asielzoekers in deze modaliteiten, een stijging van 8,7 procent punten ten opzichte van 2014 (19,6%). Daarnaast bestaat een belangrijk deel van de ingestroomde asielzoekers uit relatief jonge mannen uit Syrië en Eritrea. Deze groep maakt minder gebruik van medische hulp dan de gemiddelde populatie in voorgaande jaren.

In de kosten voor medische zorg is rekening gehouden met een schadereserve. De schadereserve is een schatting van de per 31 december verwachte declaraties van zorginstellingen. Een te lage dan wel te hoge inschatting van de schadereserve kan leiden tot een negatief danwel positief resultaatseffect op de medische kosten in het volgende jaar. De inschatting voor de schadereserve ultimo 2015 bedraagt € 69,0 miljoen tegenover de inschatting ultimo 2014 van € 43,3 miljoen (zie hoofdstuk 2.6.8 kortlopende schulden).

Tbc-onderzoek

De kosten voor het eerste tbc-onderzoek vallen in 2015 € 1,0 miljoen hoger uit dan in 2014. Deze stijging is het gevolg van de hogere instroom in 2015.

Publieke gezondheidszorg (PGA)

De GGD-en voeren voor asielzoekers, net als voor alle overige inwoners in Nederland, de PGA-taken uit. De taken in het dienstenpakket zijn vastgelegd in een overeenkomst tussen het COA en GGD Nederland. De PGA omvat jeugdgezondheidszorg 0-19 jarigen, infectieziektepreventie en –bestrijding, technische hygiënezorg, soa/hiv bestrijding, gezondheidsbevordering/GVO, coördinatie van de zorgketen en openbare geestelijke gezondheidszorg. De kosten zijn in 2015 met € 2,8 miljoen gestegen ten opzichte van 2014. De kosten per asielzoeker zijn echter met 4,4% afgenomen. Deze daling wordt ook hier voor het grootste deel veroorzaakt door de forse toename van het aandeel col/pol in de bezetting. Aan de jongeren wordt in deze modaliteiten nog geen jeugdgezondheidszorg aangeboden.

2.7.2.5 Programmakosten regelingen

Onderstaande tabel geeft de werkelijke lasten per regeling weer. De totale lasten 2015 bedragen € 69,6 miljoen (2014: € 47,9 miljoen).

Programmamakosten regelingen (bedragen in € 1.000)	2015	2014
Week-, school- en kleedgeld (RVA)	62.955	42.388
Regeling eigen bijdrage asielzoekers (REBA)	-109	-178
Uitkeringen aan gemeenten	5.699	4.881
Wooncomponent	229	-
Regeling opvang asielzoekers (ROA) in decentrale opvang	-	6
Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorie vreemdelingen (RVB)	777	852
Totaal	69.551	47.949

Week-, school- en kleedgeld

Op grond van de Regeling verstrekkingen asielzoekers heeft de asielzoeker recht op een wekelijkse financiële toelage voor voeding, kleding en andere persoonlijke uitgaven. Daarnaast is er een eenmalige bijdrage voor een zelfkokenpakket en een vergoeding van schoolkosten. De Rva is formeel niet van toepassing op asielzoekers die verblijven op een vrijheidsbeperkende locatie (vbl) en gezinslocatie (glo), maar deze krijgen een uitkering analoog aan de Rva.

Regeling Eigen Bijdrage Asielzoekers

De Regeling Eigen Bijdrage Asielzoekers met inkomen en vermogen heeft voor 2015 in een opbrengst geresulteerd van € 0,1 miljoen (2014: € 0,2 miljoen).

Uitkeringen aan gemeenten

De uitkeringen aan gemeenten betreffen twee regelingen: het Faciliteitenbesluit opvangcentra en de OHBA. Het Faciliteitenbesluit is met ingang van 1 januari 2010 gewijzigd, de uitkeringen bedoeld in de artikelen 3 en 4 (koppengeld en wooneenheden) worden via de Decentralisatie uitkering BZK verstrekt, het administratief beheer blijft ongewijzigd. Via de laatste regeling regelt het COA de vergoedingen aan gemeenten voor onderwijshuisvestingsbudgetten.

Wooncomponent Zelfzorgarrangement

In 2015 is het zelfzorgarrangement (zza) ingevoerd. De realisatie van de wooncomponent zza bedroeg in 2015 € 229 duizend.

Regeling opvang asielzoekers (decentrale opvang)

De regeling opvang asielzoekers (ROA decentrale opvang) is in het jaar 2013 afgerond. In 2014 heeft nog een nabetaling over het jaar 2013 plaatsgevonden.

Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorieën vreemdelingen

De kosten voor de Regeling verstrekkingen aan bijzondere categorieën vreemdelingen (Rvb) zijn ten opzichte van vorig jaar met € 0,1 miljoen afgenomen.

2.7.2.6 Financieringslasten/(-baten)

De financieringslasten/(-baten) zijn uitgesplitst als volgt:

Financieringslasten/(-baten)		
(bedragen in € 1.000)	2015	2014
Rente rekening-courant ministerie van Financiën	-1	-29
Overige rentebaten	-	-4
Totaal	-1	-33

De rentevergoeding over de rekening-courant verhouding met het Ministerie van Financiën is in 2015 gemiddeld 0,002% tegenover 0,1% in 2014.

2.7.2.7 Resultaat krimp

Resultaat krimp		
(bedragen in € 1.000)	2015	2014
Voorziening MOA personeel	263	85
Voorziening huisvestingskosten	75	-204
Voorziening COA personeel	292	-402
Terugname waardevermindering materiële vaste activa	2.105	1.341
Resultaat krimp	2.735	820

Voorziening huisvestingskosten

Dit betreffen huurkosten na sluiting van locaties, kosten van doorlopende contracten na sluiting van zowel eigen als huurlocaties en kosten voor bijvoorbeeld sloop of het terugbrengen in oude staat van gebouwen. Het restant van de voorziening is vrijgevallen als gevolg het heropenen van een aantal locaties.

Voorziening MOA en COA personeel

In het verslagjaar heeft een vrijval plaatsgevonden als gevolg van een herijking van de desbetreffende voorzieningen.

Resultaat krimp Opdrachtgever

In de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2015 (Integraal Document) zijn afspraken gemaakt over de kosten van groei en krimp. Deze afspraken leiden er toe dat de kosten en baten van krimp volledig voor rekening voor de opdrachtnemer komen. Voor het verslagjaar betekent dit dat het krimpresultaat ad € 2,7 miljoen niet ten gunste van de opdrachtgever komt.

2.7.3 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op het COA van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. De WNT verstaat onder een topfunctionaris de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon als, voor zover voor ons van belang, bedoeld in artikel 1.2 onderdeel h (zelfstandig bestuursorgaan) van de wet. Voor het COA worden de leden van de raad van toezicht en de leden van het bestuur gezien als topfunctionarissen.

Vergoeding raad van toezicht

Het individuele WNT-maximum voor de leden van raad van toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband (voor 2015 € 13.350 resp. € 8.900 exclusief btw).

Bezoldiging bestuur

Het bezoldigingsmaximum in 2015 voor het COA is € 178.000 (2014: 230.474). Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

De beloningen van de topfunctionarissen voor 2015, zijnde de leden van de raad van toezicht en van het bestuur, zijn gespecificeerd in de volgende drie tabellen.

<u>Raad van toezicht COA</u>		
Naam:	Mevrouw mr. N.A. Kalsbeek-Jasperse	De heer mr. H.A. van Brummen
Functie:	Voorzitter raad van toezicht	Lid raad van toezicht
Duur dienstverband:	januari - juni 2015	januari - juni 2015
Individueel WNT-maximum:	13.350	8.900
Bezoldiging		
Beloning (exclusief BTW)	7.025	4.683
Belastbare onkostenvergoedingen	30	49
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Subtotaal	7.055	4.732
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging 2015	7.055	4.732
Gegevens 2014		
Duur dienstverband:	januari - december 2014	januari - december 2014
Omvang dienstverband 2014 (in fte)	1,0	1,0
Bezoldiging 2014		
Beloning (exclusief BTW)	14.051	9.367
Belastbare onkostenvergoedingen	403	324
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Subtotaal	14.454	9.691
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging 2014	14.454	9.691
Individueel WNT-maximum 2014:	17.286	11.524

Raad van toezicht COA (vervolg)

Naam:	Mevrouw E.L. Snoeij	De heer drs. R.J.M. Hopstaken
Functie:	Lid raad van toezicht	Lid raad van toezicht
Duur dienstverband:	januari - juni 2015	januari - juni 2015
Individueel WNT-maximum:	8.900	8.900
Bezoldiging		
Beloning (exclusief BTW)	4.683	4.683
Belastbare onkostenvergoedingen	6	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Subtotaal	4.689	4.683
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging 2015	4.689	4.683
Gegevens 2014		
Duur dienstverband:	januari - december 2014	januari - december 2014
Omvang dienstverband 2014 (in fte)	1,0	1,0
Bezoldiging 2014		
Beloning (exclusief BTW)	9.367	9.367
Belastbare onkostenvergoedingen	140	142
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Subtotaal	9.507	9.509
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging 2014	9.507	9.509
Individueel WNT-maximum 2014:	11.524	11.524

Bestuur COA

Naam:	De heer dr. Mr. G.M. Bakker	Mevrouw drs. J.H. Helder	De heer drs. P.L. Siebers
Functie:	Voorzitter van het bestuur	Lid van het bestuur	Lid van het bestuur
Duur dienstverband:	januari - december 2015	januari - december 2015	januari - december 2015
Omvang dienstverband	36 uur	36 uur	38 uur
Individueel WNT-maximum:	178.000	178.000	178.000
Bezoldiging			
Beloning	123.399	112.540	108.318
Belastbare onkostenvergoedingen	540	371	333
Sociale lasten en pensioenlasten	11.163	11.163	11.653
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Subtotaal	135.102	124.074	120.304
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging 2015	135.102	124.074	120.304
Gegevens 2014			
Duur dienstverband:	december 2014	januari - december 2014	januari - december 2014
Omvang dienstverband	36 uur	36 uur	38 uur
Bezoldiging 2014			
Beloning	9.652	112.381	108.318
Belastbare onkostenvergoedingen	-	127	80
Sociale lasten en pensioenlasten	1.234	13.185	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	12.076
Subtotaal	10.886	125.693	120.474
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging 2014	10.886	125.693	120.474
Individueel WNT-maximum 2014:	19.575	230.474	230.474

Voor de leden van de raad van toezicht en de (gewezen) leden van het bestuur wordt het bezoldigingsmaximum 2015, zoals bepaald in de WNT, niet overschreden.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2015 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2015 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Rijswijk, 10 maart 2016

Het bestuur van het COA,

Gerard Bakker

Voorzitter van het bestuur

Janet Helder

Lid van het bestuur

Peter Siebers

Lid van het bestuur

3. Overige gegevens

3.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Na de balansdatum hebben zich geen materiële gebeurtenissen voorgedaan die noodzaken tot een bijstelling van de financiële verantwoording per 31 december 2015.

3.2 Vaststelling resultaatbestemming

Op 8 juni 2015 is in een bestuurlijk overleg tussen de staatssecretaris van V&J, de raad van toezicht en de bestuursvoorzitter van het COA de financiële verantwoording 2014 en daarmee de bestemming van het resultaat 2014 vastgesteld.

3.3 Voorstel resultaatbestemming 2015

Het resultaat voor resultaatbestemming 2015 bedraagt € 23,5 miljoen. In overleg met de eigenaar heeft € 5,2 miljoen de volgende bestemming gekregen:

- € 1,3 miljoen is onttrokken aan de bestemmingsreserve beleidsintensivering;
- € 3,9 miljoen is onttrokken aan de bestemmingsreserve overhead.

Voorgesteld wordt het nog te bestemmen resultaat van € 28,7 miljoen als volgt te bestemmen:

- € 0,9 miljoen per saldo toe te voegen aan de wettelijk reserve ontwikkelingskosten;
- € 17,9 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve dekkingsverschil vastgoed;
- € 6,8 miljoen toe te voegen aan de egaliseringsreserve eigen vermogen.

Na bestemming bedraagt het resterend exploitatiesaldo 2015 € 3,0 miljoen. Ten aanzien van de grenzen aan de egaliseringsreserve is in de Bekostigingsafspraken afgesproken dat indien de grens van 5% wordt overschreden, het meerdere wordt teruggestort. Op basis hiervan is dit bedrag toegevoegd aan het vermogen ter beschikking van V&J.

Daarnaast wordt voorgesteld € 0,6 miljoen vanuit de bestemmingsreserve beleidsintensivering terug te laten vloeien ten gunste van het ministerie van V&J.

Vooruitlopend op de vaststelling van deze bestemming door de eigenaar is deze bestemming als zodanig reeds verwerkt in de financiële verantwoording 2015.

3.4 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Centraal Orgaan opvang asielzoekers.

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel met betrekking tot de jaarrekening en ons oordeel met beperking inzake financiële rechtmatigheid

Wij hebben de jaarrekening 2015 van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (hierna: "het COA") te Rijswijk gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit rapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het COA op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Wet COA, het subsidiebesluit COA en de daarbij gevoegde Bekostigingsafspraken 2015 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).
- voldoen de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten, uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking inzake rechtmatigheid', aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2015;
2. de exploitatierekening over 2015; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel met betrekking tot de jaarrekening

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, Regeling vaststelling Controleprotocol 2005 Centraal Orgaan opvang asielzoekers, Subsidiebesluit COA 2005, Bekostigingsafspraken COA 2015 en het Controleprotocol WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

De basis voor ons oordeel met beperking inzake financiële rechtmatigheid

In de jaarrekening zijn Materiële vaste activa in uitvoering opgenomen waar gezien de omvang een verplichte Europese aanbestedingsprocedure aan ten grondslag dient te liggen. Ons onderzoek heeft aangewezen dat dit voor een bedrag ad € 18,4 mln niet heeft plaatsgevonden. Hiervan is per balansdatum € 8,9 mln geactiveerd en € 9,5 mln opgenomen onder de Niet uit de balans blijvende investeringsverplichtingen.

Tevens zijn in 2015 huurovereenkomsten voor verplaatsbare accommodaties verlengd, waarvoor in 2014 wegens dwingende spoed geen aanbesteding heeft plaatsgevonden. In 2015 is de verlenging onrechtmatig omdat inmiddels mantelovereenkomsten hiervoor zijn afgesloten. De verlengde overeenkomsten hebben een financieel belang van € 1,8 mln, waarvan €1,0 mln onder de materiële (huur)lasten zijn opgenomen en € 0,8 mln onder de Niet uit de balans blijvende verplichtingen.

Wij zijn onafhankelijk van het COA zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel bij de jaarrekening en ons oordeel met beperking inzake de financiële rechtmatigheid.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Wet COA, het Subsidiebesluit COA 2005, de Bekostigingsafspraken COA 2015 en de bepalingen van en krachtens de WNT.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de entiteit te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Onze verantwoordelijkheden betreffende de financiële rechtmatigheid

Het is tevens onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de rechtmatigheid op basis van de van toepassing zijnde voorwaarden. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening ten aanzien van de financiële rechtmatigheid een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Andere informatie

Dit rapport omvat, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, andere informatie. De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag, inclusief de in control statement;
- overige gegevens;
- de opbrengstverantwoording opdrachtgever 2015;
- bezettings- en capaciteitsgegevens;
- financieel meerjarenoverzicht 2011-2015;
- specificatie Europese subsidies.

Wij vermelden op basis van de verplichtingen onder titel 9 Boek 2 BW en de controlestandaarden dat:

- wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de door titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening;
- we niets te rapporten hebben met betrekking tot andere informatie anders dan het bestuursverslag en de overige gegevens.

Ons oordeel over de jaarrekening omvat niet de andere informatie en we brengen over de andere informatie geen controleoordeel of andere vorm van assurance conclusie tot uitdrukking. In het kader van onze controle van de jaarrekening is het, op basis van de controlestandaarden, onze verantwoordelijkheid om de andere informatie te lezen en te overwegen of er een inconsistentie van materieel belang bestaat tussen de andere informatie en onze kennis verkregen in de context van de verkregen controle-informatie van de jaarrekening en de daarbij getrokken conclusies getrokken of anderszins afwijkingen van materieel belang lijkt te bevatten. Als wij concluderen, gebaseerd op werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dat deze andere informatie een afwijking van materieel belang bevat, zijn wij verplicht dit feit te rapporteren.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW.

Utrecht, 10 maart 2016

BDO Audit & Assurance B.V.

namens deze,

w.g. R.W.A. Eradus RA

Bijlagen

Bijlage 1 Opbrengstverantwoording opdrachtgever 2015

Algemeen

Het bijdragerecht (de afrekening) wordt vastgesteld volgens de tussen het ministerie van Veiligheid en Justitie en het COA afgesproken afrekensystematiek in de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2015 (Integraal Document) en het Controleprotocol 2005.

Bij de afrekening wordt onderscheid gemaakt tussen producten, programmakosten en overige kosten. Van belang hierbij is het aantal bestelde producten (opgenomen in de beschikking en de aanvullende beschikkingen) en het gerealiseerde aantal producten. De kosten van de regelingen (onderdeel van de producten) worden afgerekend op grond van de werkelijke kosten. De overige kosten worden in de meeste gevallen op basis van de werkelijke kosten afgerekend. De toelichting op de afrekening gaat hier verder op in.

Aantallen 2015

In de volgende tabel staan de bestelde en gerealiseerde processen/producten die van belang zijn voor de afrekensystematiek.

Aantallen 2015	Initiele bestelling	Eerste aanv. bestelling	Tweede aanv. bestelling	Afrekening	Realisatie	Verrekenenheid
Proces						
Toelating	3.002			9.280	8.809	Asielzoekers
Opvang	19.947			19.941	18.743	Asielzoekers
Terugkeer	2.195			2.273	2.103	Asielzoekers
Amv	1.164			1.570	1.478	Asielzoekers
	26.308	4.022	992	33.064	31.133	
Product						
COL	340			661	568	Minimale bestelling
POL	2.662			8.619	8.241	Minimale bestelling
AZC	19.115			19.461	18.349	Asielzoekers
IBO	46			46	22	Minimale bestelling
ZZA / AMG / LRV / GZZA*	786			434	372	Asielzoekers
VBL	356			356	196	Minimale bestelling
GLO	1.839			1.917	1.907	Asielzoekers
POL-AMV	182			784	794	Minimale bestelling
AMV-campus	408			329	269	Minimale bestelling
KWE	240			178	162	Asielzoekers
KWG	278			224	205	Asielzoekers
Beschermde opvang	56			55	48	Asielzoekers
Buffercapaciteit	-			-	-	Buffercapaciteit
Hervestigde vluchtelingen	500			500	471	Instream hervestigde vluchtelingen
RVB	150			150	78	Aantal beschikkingen rvb

(*) Gedurende 2015 zijn gemiddeld 39 asielzoekers opgevangen in de nieuwe opvangvorm GZZA. De opvangvorm GVA had gedurende 2015 nog geen bezetting.

Gedurende het jaar 2015 is in gezamenlijk overleg en bij wijze van uitzondering eenmalig afgeweken van de bestaande bekostigingsafspraken. Bij de eerste en tweede aanvullende beschikking is afgesproken om de bestelling per modaliteit te laten vervallen en vanaf peilmoment 1 oktober een totaal aantal te bestellen. Afrekening zal plaatsvinden op basis van de gerealiseerde bezetting bij de modaliteiten.

In de kolom afrekening staat welk aantal per proces/product wordt afgerekend. Bij een aantal producten wordt rekening gehouden met een minimale bestelling (col, ibo, vbl, pol-amv en amv-campus). Bij andere producten is de realisatie alleen leidend als deze hoger is dan de aanvullende bestelling. Daarbij wordt gekeken naar maandstanden.

In de kolom realisatie staat het aantal werkelijk gerealiseerde processen vermeld en tevens zijn de aantallen van de producten opgenomen.

Afrekening 2015

De tabel hieronder toont de kosten per proces, per product, de overige kosten en enkele correcties volgend uit de afrekeningsystematiek over 2015. De aantallen komen overeen met de aantallen in de voorgaande tabel. De kostprijzen zijn afgeleid van het kostprijsmodel, zoals overeengekomen tussen het ministerie van V&J en het COA.

Afrekening 2015 (kostprijzen in €, Kosten in € 1.000)	Beschikking 2015			Aanvullende beschikkingen 2015			Afrekening 2015			Afrekening
	Aantal	Kostprijs	Kosten	Aantal	Kostprijs	Kosten	Aantal	Kostprijs	Kosten	
Proces										
Toelating	3.002	25.458	76.424.026				9.280	24.933	231.375.591	
Opvang	19.947	21.858	436.007.804				19.941	22.039	439.480.364	
Terugkeer	2.195	19.449	42.691.102				2.273	19.423	44.149.546	
Amv	1.164	50.392	58.656.362				1.570	57.098	89.643.895	
	26.308	23.331	613.779.294	5.014	23.330	116.978.415	33.064	24.336	804.649.396	73.891.687
Produkten										
Buffercapaciteit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hervestigde vluchtelingen	500	4.494	2.247.000	-	4.494	-	500	4.494	2.247.000	-
RVB	150	12.889	1.933.350	-	12.889	-	150	12.889	1.933.350	-
Overige										
Correctie tarief			16.000			-16.000			-	-
Slachtoffers mensenhandel			13.200			-			4.752	-8.448
Overheadstaffel			-8.090.000			-3.240.000			-12.940.000	-1.610.000
Financiering overhead uit bestemmingsreserve			-3.900.000			-			-3.900.000	-
Financiering uit product inburgering			-471.576			-			-471.576	-
Besparing nieuw contract GHOR			-550.000			-			-550.000	-
Jeugdzorg			-			3.000.000			3.000.000	-
Gesloten gezinsvoorziening Zeist			272.047			-			272.047	-
Project Basisregistratie Personen (BRP)			-			3.668.500			1.169.720	-2.498.780
Weekendopenstelling			-			807.688			807.688	-
Optima taakstelling			-			-633.000			-632.646	354
Correctie Catering Pol			-			-1.682.000			-2.939.144	-1.257.144
Ziektekosten nazorgers			-			1.797.000			2.187.360	390.360
Correctie programmakosten			-			-			1.910.905	1.910.905
Correctie ziektekosten			-			-			-9.044.298	-9.044.298
Subtotaal			605.249.315			120.680.603			787.704.554	61.774.636
Overlopende post BRP									2.498.780	2.498.780
Totaal									790.203.334	64.273.416

Proces

Bij de afrekening zijn de afgerekende aantallen en de kostprijzen van belang. Dit betekent dat de opbrengsten niet afhangen van de werkelijke kosten in 2015. Een positief of negatief resultaat op de uitvoering komt ten gunste of ten laste van het eigen vermogen van het COA. Het COA kent meerdere producten voor verschillende doelgroepen. Per proces volgt een korte omschrijving en voor welke doelgroep dit product bestemd is.

Proces Toelating

Het proces toelating bestaat uit de twee producten col en pol. Tijdens het proces toelating verblijven de vreemdelingen eerst in de col (centrale ontvangstlocatie) ten behoeve van de aanmelding en registratie bij de (centrale) aanmeldunit van de Vreemdelingenpolitie (VP). Na registratie door de VP en TBC-screening gaan de vreemdelingen naar de pol (proces-opvanglocatie). In de pol verblijven de vreemdelingen gedurende de resterende dagen van de rust- en voorbereidingsstermijn (rvt) en tijdens de algemene asielprocedure (aa).

In 2015 is als gevolg van de enorme instroom gebruik gemaakt van de crisishulpopvang. Deze opvang is in beginsel bedoeld voor 72 uur, waarna asielzoekers kunnen doorstromen naar de andere vormen van opvang. Deze soort opvang komt alleen voor bij de pol en pol-amv.

Proces Opvang

In het proces opvang zijn de volgende modaliteiten opgenomen.

- Asielzoekerscentra (azc);
- Intensief Begeleidende Opvang (ibo). Hier worden asielzoekers opgevangen met een chronische psychiatrische problematiek, met problematisch gedrag en met onaangepast en onacceptabel gedrag. Opvang vindt plaats op basis van indicatiestelling.
- Zelfzorgarrangement en Logeerregeling beiden voor vergunninghouders en Administratief geplaatsten (zza/amg/lrv). Iedere asielzoeker in deze modaliteit ziet op vrijwillige basis af van onderdak bij het COA, dan wel verblijft vanwege medische noodzaak of detentie buiten een opvangvoorziening van het COA.
- In 2015 is ook de modaliteit Gemeentelijk zelfzorgarrangement (gzza) van toepassing. De vergunninghouder wordt door het COA passende woonruimte aangeboden, die ter beschikking is gesteld door de gemeente, echter onder de verantwoordelijkheid van het COA

Proces Terugkeer

Het proces terugkeer bestaat uit de producten vbl en glo. Tijdens het proces terugkeer verblijven vreemdelingen in een vrijheidsbeperkende locatie (vbl) of in een gezinslocatie (glo). In een vrijheidsbeperkende locatie verblijven vreemdelingen met een vertrekplicht. In een gezinslocatie verblijven gezinnen van wie is bepaald dat het onderdak in de vbl niet mag worden beëindigd.

Proces amv

Hier verblijven alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv), ouder dan 12 jaar en jonger dan 18 jaar. Kinderen jonger dan 13 jaar worden onder verantwoordelijkheid van de voogd in pleeggezinnen opgevangen. Deze vorm van opvang valt niet onder het product amv en niet onder verantwoordelijkheid van het COA.

In het product amv zijn de volgende modaliteiten opgenomen:

- Procesopvanglocatie amv (pol-amv);
- Amv-campus (amv);
- Kleinschalige Wooneenheid (kwe);
- Kinderwoongroep (kwg);
- Beschermd Opvang (bo);
- Evenals bij de pol is in 2015 gebruik gemaakt van de crisisnoodopvang.

In 2016 zal een nieuw amv-model worden geïmplementeerd, waarbij naast alle kinderen jonger dan 15 jaar ook alle vergunninghouders door het Nidos zullen worden opgevangen. Eind 2015 is gestart met de verplaatsingen naar Nidos.

Producten

Buffercapaciteit

Capaciteit die volledig 'turn-key' in voorraad wordt gehouden, welke ten behoeve van calamiteiten of onvoorziene instroom in gebruik kan worden genomen. De buffercapaciteit voldoet in ieder geval aan de "leidende eisen" van het programma van eisen. Buffercapaciteit kan worden ingezet voor de producten Toelating, Opvang en Terugkeer, met uitzondering van de onderliggende modaliteit zza/amg/lrv/gzza.

Hervestigde vluchtelingen

Vluchtelingen die op voordracht van de UNHCR en op uitnodiging van de Nederlandse regering tot Nederland worden toegelaten. Deze vluchtelingen worden niet bij het COA opgevangen in de centrale opvang, maar worden direct in gemeenten gehuisvest.

Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorieën vreemdelingen (rvb)

De Rvb voorziet in een financiële toelage en dekking van medische kosten voor een aantal categorieën vreemdelingen die, ondanks rechtmatig verblijf, geen recht hebben op Rva of andere verstrekkingen van de overheid. Op grond van de Rvb wordt voor deze categorieën vreemdelingen voorzien in de noodzakelijke bestaansvoorwaarden.

Kosten regelingen

In de producten zijn programmakosten voor diverse regelingen opgenomen. Het ministerie van V&J is risicodragend van deze regelingen. Dit betekent dat het COA de werkelijke kosten van de regelingen afrekent. Onder de regelingen is ook de wooncomponent ten behoeve van het zelfzorgarrangement, de logeerregeling en het gemeentelijk zelfzorgarrangement opgenomen.

Overige

Slachtoffers mensenhandel

In het jaar 2015 zijn in het kader van deze afspraak totaal 18 mensen naar de gemeenten bemiddeld. In 2016 zijn deze kosten verwerkt in de kostprijs.

Overheadstaffel

Voor 2015 zijn afspraken gemaakt over het te hanteren overheadpercentage bij groei en krimp. Zowel met de eigenaar als opdrachtgever zijn afspraken gemaakt over de hoogte van deze korting. Ter bepaling van deze korting is een staffel ontwikkeld en vastgesteld. In 2015 komt dit neer op 20,5%, wat leidt tot een korting van € 12,9 miljoen. Vanaf 2016 is deze korting in de kostprijs verwerkt.

Financiering overhead uit bestemmingsreserve

Door verschuiving van een aantal functies van "indirect" naar "direct" ontstonden extra kosten. Voor de jaren 2014 en 2015 is met de departementaal toezichthouder afgesproken dat deze extra kosten gedekt kunnen worden uit deze bestemmingsreserve.

Financiering uit product inburgering

De financiering van activiteiten "Inburgering" en "Maatschappelijke begeleiding asielgerechtigden" loopt via het ministerie van SZW middels een aparte beschikking. Om dubbele financiering van personeelskosten te vermijden is een korting toegepast. In 2016 is deze korting in de kostprijs verwerkt.

Besparing nieuw contract GHOR

Als gevolg van een besparing op het nieuw afgesloten contract in 2014 met de GDD GHOR Nederland is een bedrag van € 0,55 miljoen gerealiseerd. In 2016 is deze besparing verwerkt in de kostprijs.

Jeugdzorg

Met ingang van 1 januari 2015 verzorgt het COA op alle COA-locaties de jeugdhulp conform de Jeugdwet. Voor de komende drie is jaarlijks een bedrag van € 3,0 miljoen hiervoor beschikbaar gesteld.

Gesloten gezinsvoorziening Zeist

Het COA is door de het ministerie verzocht om met de DJI samen te werken in de gesloten gezinsvoorziening te Zeist. Vanaf 1 oktober 2014 stelt het COA hiervoor medewerkers beschikbaar.

Project Basisregistratie Personen (BRP)

Voor dit project is door het ministerie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking een bedrag beschikbaar gesteld. Het COA heeft in 2015 voor dit meerjarige project een bedrag van € 3,7 miljoen ontvangen. De kosten bedragen in 2015 € 1,2 miljoen.

Weekendopenstelling

Ten behoeve van de taken van het COA die samenhangen met de weekendopenstelling van de IND is in 2015 een kostprijs van € 57.692 per weekendopenstelling vastgesteld. In 2015 was sprake van totaal 14 weekendopenstellingen. Hiervoor is een bedrag van € 0,8 miljoen opgenomen.

Optima taakstelling

In het kader van Optima zijn enkele maatregelen eerder geïmplementeerd dan 1 januari 2016. Deze maatregelen leveren in 2015 al een besparing op en worden teruggegeven. Hiervoor is een bedrag van € 0,6 miljoen opgenomen.

Correctie catering pol

Als gevolg van de hoge instroom zijn op een aantal azc's pre-pol plaatsen beschikbaar gesteld. In verband met de korte voorbereidingstijd kon niet in alle gevallen catering worden geregeld en zijn hier eetgelden verstrekt. Om dubbele bekostiging te voorkomen is een correctie toegepast van € 2,9 miljoen (gemiddeld 767 * € 3.832) op de kostprijs catering in de pol.

Ziektekosten nareizigers

In 2015 is geconstateerd dat nareizigers onder de administratief geplaatsten werden geregistreerd, omdat het COA voor deze groep de ziektekosten vergoedt, totdat deze vreemdelingen het vergunninghouderpas krijgen. Eind 2015 is dit gecorrigeerd omdat deze vreemdelingen niet bij het COA verblijven. Het aantal bedroeg in 2015 gemiddeld 504, zodat een bedrag van € 2,2 miljoen is gecorrigeerd.

Correctie programmakosten

In de afgegeven beschikkingen is als onderdeel van de producten een bedrag van € 67,6 miljoen aan subsidie verstrekt ten behoeve van de programmakosten voor de diverse regelingen. Dit bedrag is eveneens bevoorschot. De werkelijk kosten in 2015 bedragen € 69,6 miljoen, waardoor een bedrag van € 1,9 miljoen als vordering op het ministerie is opgenomen.

Correctie ziektekosten

In de gehanteerde en afgesproken kostprijzen van de producten is een bedrag opgenomen voor medische kosten. Indien het gerealiseerde aantal van het product lager ligt dan het bestelde aantal van het product, dan worden de medische kosten niet vergoed. Voor 2015 betekent dit een correctie op de medische kosten van totaal € 9,0 miljoen.

Bijlage 2 Bezettings- en capaciteitsgegevens

De bezetting in de centrale opvang is weergegeven in onderstaande tabel. De bezetting is gestegen van 19.581 gemiddeld in 2014 naar 31.133 in 2015.

Bezettingsgegevens: in- en uitstroom		2015	2014	2013
Bezetting centrale opvang (totaal)	1 jan	24.468	15.356	14.604
	gemiddeld	31.133	19.581	14.721
	31 dec	47.636	24.807	15.356
Bezetting proces Toelating	1 jan	4.916	1.553	1.356
	gemiddeld	8.809	3.843	1.270
	31 dec	21.036	4.916	1.553
Bezetting proces Opvang 1)	1 jan	16.458	11.117	10.424
	gemiddeld	18.743	12.743	10.659
	31 dec	22.364	16.797	11.117
Bezetting proces Terugkeer	1 jan	2.171	2.264	2.292
	gemiddeld	2.103	2.267	2.336
	31 dec	2.035	2.171	2.264
Bezetting proces Amv	1 jan	923	422	532
	gemiddeld	1.478	728	456
	31 dec	2.201	923	422
Instroom centrale opvang		60.427	29.790	16.477
- Uitgeplaatst naar gemeenten		27.624	13.153	8.830
- Vertrek uit centrale opvang		9.324	7.129	6.690
Uitstroom centrale opvang:		36.948	20.282	15.520
Gemiddelde verblijfsduur centrale opvang (mnd.)		9,1	13,4	17,0
Overige bezettingsgegevens:				
- COL (incl. ongeregistreerden)	gemiddeld	568	167	107
- POL	gemiddeld	8.241	3.676	1.163
- Gezinslocatie	gemiddeld	1.907	2.060	2.106
- Vrijheidsbeperkende locatie	gemiddeld	196	207	230
- KWE/KWG (incl. Pol amv) incl. bo	gemiddeld	1.209	620	394
- AMV-campus	gemiddeld	269	108	62
- Decentrale opvang (ROA)	gemiddeld	-	-	1
- Overgenomen ROA/VTV	gemiddeld	-	-	6
- RVB	gemiddeld	78	92	135
- Hervestigde vluchtelingen	totaal	471	794	294
Statushouders (centraal & decentraal)	1 jan	10.739	5.208	2.634
	gemiddeld	12.602	6.991	4.078
	31 dec	14.289	11.097	5.182

1) Het aantal per 1/1 is gecorrigeerd voor het aantal nareizigers, deze verblijven niet bij het COA.

Capaciteit

De volgende tabel toont de capaciteitsgegevens over de jaren 2013 tot en met 2015.

Capaciteitsgegevens		2015	2014	2013
Totale capaciteit centrale opvang	1 jan	30.189	20.734	20.539
	gemiddeld	37.255	23.554	20.147
	31 dec	54.479	30.528	20.734
Capaciteit proces Toelating	1 jan	7.596	2.640	2.101
	gemiddeld	11.518	5.235	2.114
	31 dec	23.644	7.596	2.640
Capaciteit proces Opvang 1)	1 jan	18.558	14.204	14.615
	gemiddeld	21.195	14.459	14.245
	31 dec	25.336	18.897	14.204
Capaciteit proces Terugkeer	1 jan	2.726	3.319	2.936
	gemiddeld	2.647	2.885	3.084
	31 dec	2.374	2.726	3.319
Capaciteit proces Amv	1 jan	1.309	571	887
	gemiddeld	1.895	975	704
	31 dec	3.125	1.309	571
Buffercapaciteit centrale opvang	1 jan	0	1.250	1.250
	gemiddeld	0	1.250	1.250
	31 dec	0	1.250	1.250
Overige capaciteitsgegevens:				
- COL	gemiddeld	923	398	210
- POL	gemiddeld	10.595	4.837	1.904
- Gezinslocatie	gemiddeld	2.272	2.456	2.367
- Vrijheidsbeperkende locatie	gemiddeld	375	429	717
- KWE/KWG (incl. Pol amv) incl. bo	gemiddeld	1.567	816	542
- AMV-campus	gemiddeld	328	159	162
- Overgenomen ROA/WTV	gemiddeld	-	-	-

1) Het aantal per 1/1 is gecorrigeerd voor het aantal nareizigers, die niet bij het COA verblijven.

Zowel bij de modaliteit Pol als Pol-amv was eind 2015 sprake van crisisnoodopvang, ultimo 2015 resp. 711 en 42 pla:

Onderstaande tabel toont de opvangcapaciteit ultimo 2015 en de ontwikkeling van het aantal opvanglocaties per ultimo van de jaren 2012 tot en met 2015.

Aantal modaliteiten	Opvangcapaciteit	Aantal opvanglocaties per 31/12*		
	2015	2015	2014	2013
AZC	24.643	81	49	36
COL	1.571	3	2	1
POL	22.073	62	23	10
GLO	2.074	8	8	8
POL-AMV	2.016	25	7	2
AMV-campus	445	10	-	-
KCO	5	1	1	1
AMG/ ZZA /LRV/GZZA	688	nvt	nvt	nvt
KWE/KWG	664	-	-	-
Vrijheidsbeperkende locaties	300	1	1	1
Totaal aantal locaties	54.479	191	91	59

(*) Een locatie heeft meerdere opvangmodaliteiten; fysiek op 31 december 116 operationele locaties.
Daarnaast maakte COA gebruik van crisishulplocaties, ultimo 2015 waren dit er nog 9.

Bijlage 3 Financiële meerjarenoverzichten 2011 – 2015

Meerjarige balans per 31 december (bedragen in € 1.000)	2015	2014	2013	2012	2011
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	13.253	10.526	6.550	9.440	9.400
Materiële vaste activa					
Grond en terreinen	23.001	19.330	18.157	18.680	21.431
Bedrijfsgebouwen	149.496	130.036	136.553	121.303	105.218
Andere vaste bedrijfsmiddelen	69.935	24.237	10.080	12.646	13.826
Vaste activa in uitvoering	83.736	38.980	18.159	18.454	16.486
	326.168	212.583	182.949	171.083	156.961
Vlottende activa					
Vorderingen					
Ministerie van Veiligheid en Justitie	61.775	-	6.343	-	13.132
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	2.572	1.397	-	-	-
Overige vorderingen	137	1.305	1.602	108	319
Overlopende activa	31.182	20.321	18.247	18.196	17.996
	95.666	23.023	26.192	18.304	31.447
Liquide middelen	521	12.846	291	19.524	10.246
Totaal activa	435.608	258.978	215.982	218.351	208.054
Passiva					
Egalisatiereserve	25.033	18.173	17.290	12.741	235
Wettelijke reserve ontwikkelingskosten	8.192	7.316	-	-	-
Bestemmingsreserve beleidsintensivering	-	1.884	3.864	4.990	2.884
Bestemmingsreserve overhead	-	3.900	7.800	-	-
Bestemmingsreserve dekkingsverschil vastgoed	40.042	22.123	-	-	-
Eigen vermogen	73.267	53.396	28.954	17.731	3.119
Resterend exploitatiesaldo	3.028	-	-	-	-
Vrijval bestemmingsreserve beleidsintensivering	568	-	-	-	-
Vermogen ter beschikking van ministerie van VenJ	3.596	-	-	-	-
Egalisatierekening investeringen	22.589	24.015	29.888	30.186	30.629
Egalisatierekening brandwerendheid	7.565	9.730	12.822	12.687	14.816
Egalisatierekening overig	-	799	3.067	1.457	1.786
Egalisatierekening	30.154	34.544	45.777	44.330	47.231
Onderhoud	801	15.661	17.580	16.500	15.563
Reorganisatie	5.421	7.721	9.604	21.489	25.896
Krimpkosten	3.135	5.325	7.948	10.748	20.631
Beëindiging contract MOA	2.788	4.718	6.595	11.305	14.771
Verlieslatende contracten	16.374	8.938	-	-	-
Overige	1.508	2.507	3.704	5.002	5.330
Voorzieningen	30.027	44.870	45.431	65.044	82.191
Ministerie van Veiligheid en Justitie	-	2.727	-	5.253	-
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	-	-	8.966	2.265	599
Ministerie van Financiën	50.406	-	8.059	-	-
Belastingen en sociale premies	5.728	4.244	3.405	4.005	4.805
Crediteuren	10.971	3.820	1.974	1.498	1.843
Overige schulden en overlopende passiva	231.459	115.377	73.416	78.225	68.266
Kortlopende schulden	298.564	126.168	95.820	91.246	75.513
Totaal passiva	435.608	258.978	215.982	218.351	208.054

Rekening van baten en lasten					
	2015	2014	2013	2012	2011
Baten opdrachtgever (excl. krimp)	787.704	489.079	355.736	356.704	439.984
Overige baten	20.435	19.872	5.982	12.127	11.055
Totaal baten	808.139	508.951	361.718	368.831	451.039
Personeel	201.612	118.535	92.171	106.607	129.340
Materieel	333.455	187.563	114.419	113.680	131.817
Afschrijvingen	39.893	28.631	22.119	21.422	25.754
Ziektekosten en MOA	142.897	102.901	82.082	75.179	93.450
Programmakosten	69.551	47.949	37.668	39.551	57.878
Financieringslasten/(-baten)	-1	-33	-50	-120	-410
Totaal lasten	787.407	485.546	348.409	356.319	437.829
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	20.732	23.405	13.309	12.512	13.210
Resultaat krimp	2.735	820	-2.086	-	-20.445
Incidentele kosten gezondheidszorg	-	-	2.876	1.771	1.150
Bijdrage Justitie incidentele kosten gezondheidszorg	-	-	-2.876	-1.771	-1.150
Buitengewoon resultaat	2.735	820	-2.086	-	-20.445
Resultaat	23.467	24.225	11.223	12.512	-7.235

Bijlage 4 Specificatie Europese subsidies

De inkomsten voor Europese subsidieprojecten worden als opbrengst verantwoord, zodra het COA een goedkeurende controleverklaring en/of definitieve projectbeschikking ontvangt. Vóór dat moment worden ontvangen voorschotten als vooruit ontvangen baten op de balans verantwoord als onderdeel van de kortlopende schulden.

In de volgende tabel wordt per project inzichtelijk wat het bedrag is van de oorspronkelijk toegekende subsidie, de definitief toegekende subsidie, de ontvangen voorschotten en de in de exploitatie verantwoorde baten.

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de toegekende, lopende, afgerekende en verstrekte voorschotten op projecten met Europese subsidie.

Europese subsidies (bedragen in € 1.000)		van	t/m	Oorspronkelijk toegekend	Definitief toegekend	Verstrekt voorschot (op balans)	Verantwoord baten 2015
Projecten:							
1	Monitor Hervestigde Vluchtelingen Toegekend bij beschikking kenmerk 2013-435033	1-okt-13	30-jun-15	157	150		150
2	Activeren bewoners Toegekend bij beschikking kenmerk 2013-433402	1-sep-13	30-nov-14	210	210		210
3	Noodfonds (samenwerkingssubsidie, eindverantwoord oordelbaar IND) Toegekend bij beschikking kenmerk 2013EV F026	1-nov-13	30-apr-14	1.122	1.120		1.120
4	Opvang in Beweiging Toegekend bij beschikking kenmerk 2015/511471	1-jan-16	1-jul-17	1.487		744	
5	Samenwerken in de Toekomst Toegekend bij beschikking kenmerk 2015/511476	1-nov-15	30-okt-18	2.116		1.058	
6	Verbeteren leef- en speelomgeving Toegekend bij beschikking kenmerk 2015/512937	1-sep-15	1-sep-18	1.735		868	
7	Opleidingsplan COA en vreemdelingenketen Toegekend bij beschikking kenmerk 2015/513476	15-jun-15	31-dec-17	1.865		932	
8	Calamiteitenteam (samenwerkingssubsidie, eindverantwoord oordelbaar IND) Toegekend bij beschikking kenmerk 2013EV F024	1-jan-13	30-jun-15	204	148		148
9	Noodfonds (samenwerkingssubsidie, eindverantwoord oordelbaar IND) ABAC No 30-CE-0710294/00-54	1-sep-14	31-aug-15	1.272			
Totaal generaal projecten				10.168	1.628	3.602	1.628

Bijlage 5 Principes Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners

#	Principe	Invulling en operationalisering COA
2.1	Er wordt op basis van het Handvest Publiek Verantwoord een dialoog met de belanghebbenden van de publiek dienstverlener gevoerd. Een dialoog gebaseerd op wederzijds begrip van elkaars belang. Het bestuur maakt actief gebruik van de dialoog met belanghebbenden om het functioneren en de samenwerking van de publieke dienstverlener in de maatschappelijke, institutionele en professionele omgeving te blijven verbeteren. Het bestuur heeft de verantwoordelijkheid zeker te stellen dat de dialoog met alle betrokken belanghebbenden plaatsvindt en wederzijds tevreden stelt. Onderdeel daarvan is dat kaders van de dialoog bij alle deelnemers bekend zijn. Om mogelijkheden en wederzijdse verwachtingen van de dialoog te verhelderen.	Met verschillende stakeholders zijn periodiek overleggen en bijeenkomsten: <ul style="list-style-type: none"> - VNG - Vluchtelingenwerk Nederland - Rode Kruis Nederland - COC - Defence-for-children - Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) - Burgemeesters - Burgers/omwonenden van locaties
3.1	Elke publieke dienstverlener wordt bestuurd door een goed bestuur, dat collectief verantwoordelijk is voor het succes op de lange termijn van de organisatie.	Conform de Wet COA heeft het COA een bestuur bestaande uit drie leden, onder wie de voorzitter. Het bestuur besluit bij meerderheid van stemmen. Bij het staken van stemmen geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
3.2	De voorzitter van het bestuur is verantwoordelijk voor de leiding van het bestuur en zorgt voor het gepast en effectief functioneren van het gehele bestuur.	Dit is geregeld in artikel 3 van het reglement van het bestuur.
3.3	Het bestuur is in staat zijn verplichtingen en verantwoordelijkheden goed uit te voeren. Daarbij is een goede balans binnen het bestuur van kennis van de organisatie en omgeving, ervaring en onafhankelijkheid van belang om verplichtingen en verantwoordelijkheden ten aanzien van de publieke taak gepast en effectief uit te voeren.	Gerard Bakker is de voorzitter van het bestuur. De twee leden van het bestuur hebben de verantwoordelijkheden verdeeld, waarbij Janet Helder portefeuillehouder Uitvoering is en Peter Siebers portefeuillehouder Bedrijfsvoering. Verwezen wordt naar de organogram in paragraaf 1.3
3.4	Er is een formele, grondige en transparante procedure voor de benoeming van nieuwe leden van het bestuur.	De werkgeversrol van het bestuur is belegd bij de ambtelijk toezichthouder (DGVZ). Voor de benoeming van nieuwe leden wordt de werkwijze Bureau ABD voor benoeming van leden raad van bestuur van zelfstandige bestuursorganen gevolgd.
3.5	Alle leden van het bestuur kunnen na één termijn worden herbenoemd na een positieve beoordeling van het functioneren in de achterliggende periode. Dit op basis van een formele evaluatie van de prestaties, de herbenoeming wordt gerechtvaardigd door de bewezen prestaties en de betrokkenheid van het betreffende bestuurslid.	Conform de Wet COA worden leden van het bestuur benoemd voor vier jaren. De aftredende leden kunnen ten hoogste tweemaal worden herbenoemd. De ambtelijk toezichthouder voert het functioneringsgesprek met de voorzitter en de leden van het bestuur.
3.6	Alle leden van het bestuur dienen vanaf indiensttreding en gedurende hun dienstverband verzekerd te zijn van voldoende opleiding en het regelmatig bijwerken van de noodzakelijke kennis en kunde.	Dit is onderdeel van het functioneringsgesprek met de ambtelijk toezichthouder.
3.7	Het bestuur verkrijgt tijdig juiste informatie die het bestuur nodig acht voor het uitoefenen van haar functie (het besturen van de organisatie) in een vorm en van een voldoende kwaliteit om in staat te zijn verantwoordelijkheden te vervullen.	Conform de P&C-cyclus wordt maandelijks gerapporteerd over een set van KPI's en ieder kwartaal wordt verantwoording afgelegd door de verschillende units over strategische, operationele en financiële zaken. Daarnaast worden tijdens de wekelijkse bestuursvergadering actuele onderwerpen behandeld.

3.8	Een bestuurder vervult geen nevenfuncties die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van zijn functie als bestuurder van de publieke dienstverlener. Alle nevenfuncties van een bestuurder, anders dan uit hoofde van zijn functie als bestuurder van de organisatie, worden door de bestuurder openbaar gemaakt.	De nevenfuncties van de bestuurders zijn opgenomen in paragraaf 1.8 van het jaarverslag.
3.9	Elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen de publieke dienstverlener en leden van het bestuur wordt vermeden. Er worden geen besluiten genomen waarbij tegenstrijdige belangen en/of voordelen van leden van het bestuur spelen, die van materiële betekenis zijn voor de organisatie en/of voor de betreffende leden.	Conform het reglement van het bestuur meldt een lid van het bestuur een (potentieel) tegenstrijdig belang dat van materiële betekenis is voor het COA en/of voor zichzelf terstond aan de voorzitter van het bestuur en aan de overige leden van het bestuur en verschaft daarover gevraagd en ongevraagd alle relevante informatie. Het bestuur meldt dit vervolgens aan de minister en treedt in overleg met de minister.
3.10	Het is voor de vervulling van een geloofwaardige rol als bestuurder van een publiek dienstverlener van groot belang dat er inzicht bestaat over een aantal zaken rond de benoeming, dienstbetrekking en andere daarmee samenhangende zaken zoals genoemd in de Handreikingen onder §3.7.	Verwezen wordt naar de financiële verantwoording, waarin hierover opgave wordt gedaan.
3.11	Het bestuur is verantwoordelijk en draagt er zorg voor dat werknemers zonder rechtspositionele gevolgen de mogelijkheid hebben te goeder trouw te rapporteren over vermeende onregelmatigheden binnen de publieke dienstverlener aan het bestuur of aan een door hem daartoe aangewezen vertrouwensfunctionaris. Vermeende onregelmatigheden die het functioneren van bestuurders betreffen worden gerapporteerd aan de voorzitter van de tegenkracht indien dit binnen de toegekende kaders van de tegenkracht valt en anders aan de vertrouwensfunctionaris. De klokkenluidersregeling wordt in ieder geval op de website van de publieke dienstverlener geplaatst.	De klokkenluidersregeling 'Procedure melden vermoeden van een integriteitschending' is op het intranet van het COA geplaatst. In het toezichtarrangement is geregeld dat bij vermeend onregelmatig functioneren van bestuurders rapporteren aan de toezichthouder. Daarnaast heeft het COA een team van interne vertrouwenspersonen, waar werknemers terecht kunnen met vragen over onder andere integriteit en ongewenst gedag.
3.12	Het bestuur is verantwoordelijk en draagt er zorg voor dat de publieke dienstverlener één of meerdere klachtenregeling(en) heeft. De klachtenregeling is toegankelijk voor iedereen en wordt in ieder geval op de website van de publieke dienstverlener geplaatst.	Het COA heeft een klachtenreglement dat is opgenomen op het intranet van het COA en vrij toegankelijk is voor werknemers. De klachtenregeling voor bewoners en derden is opgenomen op de website van het COA.
4.1	Het bestuur draagt zorg voor een van het bestuur onafhankelijk werkende tegenkracht. Als onderdeel van haar rol in het toezicht op het handelen van het bestuur en/of haar rol in checks and balances bij het handelen van het bestuur denkt en helpt de tegenkracht binnen de kaders van de aan haar toegekende rol constructief mee bij het tot stand komen van de strategie van de organisatie.	Verwezen wordt naar paragraaf 1.3 Governance, waarin het toezicht door de raad van toezicht (tot 1 juli 2015) en het toezicht na 1 juli 2015 door het departement is beschreven. Met betrekking tot de advies- en sparringrol wordt in 2016 een adviesraad ingesteld.
4.2	De tegenkracht moet een goede balans kennen van kennis, ervaring, onafhankelijkheid en kennis van de publieke dienstverlener en zijn context. Dit stelt hem in staat de aan hem toegekende verplichtingen en verantwoordelijkheden effectief uit te voeren.	Verwezen wordt naar paragraaf 1.3 Governance, waarin het toezicht door de raad van toezicht (tot 1 juli 2015) en het toezicht na 1 juli 2015 door het departement is beschreven. Met betrekking tot de advies- en sparringrol wordt in 2016 een adviesraadingesteld.

4.3	Alle leden van de tegenkracht krijgen bij hun indiensttreding voldoende opleiding en werken regelmatig hun kennis en kunde bij.	Verwezen wordt naar paragraaf 1.3 Governance, waarin het toezicht door de raad van toezicht (tot 1 juli 2015) en het toezicht na 1 juli 2015 door het departement is beschreven. Met betrekking tot de advies- en sparringrol wordt in 2016 een adviesraadingesteld.
4.4	De tegenkracht voert jaarlijks een formele en grondige evaluatie van het eigen functioneren uit en dat van de individuele leden.	Verwezen wordt naar paragraaf 1.3 Governance, waarin het toezicht door de raad van toezicht (tot 1 juli 2015) en het toezicht na 1 juli 2015 door het departement is beschreven. Met betrekking tot de advies- en sparringrol wordt in 2016 een adviesraadingesteld.
4.5	Elke vorm en schijn van belangenverstremgeling tussen de publieke dienstverlener en leden van de tegenkracht wordt vermeden. Er worden geen besluiten genomen waarbij tegenstrijdige belangen en/of voordelen van leden van de tegenkracht spelen, die van betekenis zijn voor de publieke dienstverlener en/of voor de betreffende leden.	Verwezen wordt naar paragraaf 1.3 Governance, waarin het toezicht door de raad van toezicht (tot 1 juli 2015) en het toezicht na 1 juli 2015 door het departement is beschreven. Met betrekking tot de advies- en sparringrol wordt in 2016 een adviesraadingesteld.
5.1	Het bestuur is verantwoordelijk voor het bepalen van de aard en omvang van de belangrijke risico's die men wil nemen om de strategische, publieke en maatschappelijke doelen te bereiken. Het bestuur moet een systeem van risicomanagement en interne beheersing onderhouden. Het bestuur bespreekt de risico's en de beheersing ervan in ieder geval met de tegenkracht. Het bestuur spreekt zich uit over de toekomstverwachtingen van de organisatie.	Hiervoor wordt verwezen naar het verslag van de bedrijfsvoering en in control statement over de bedrijfsvoering in het jaarverslag.
5.2	Het bestuur stelt een begroting ten behoeve van het daaropvolgende jaar op.	Jaarlijks wordt conform de Bekostigingsafspraken een exploitatie- en investeringsbegroting opgesteld ter goedkeuring en vaststelling door het ministerie van V&J. Daarnaast wordt een interne begroting opgesteld dat geldt als financieel kader voor de units.
5.3	Het bestuur is verantwoordelijk voor een aparte en onafhankelijke positionering van de controllingfunctie in de bedrijfsvoering van de publieke dienstverlener. De controllingfunctie wordt op tijd door het bestuur betrokken bij strategie- en uitvoeringsbesluiten.	Team Financiën onder leiding van een strategisch adviseur is onderdeel van unit Staf en rapporteert rechtstreeks aan de leden van het bestuur.
5.4	De interne auditfunctie, die een belangrijke rol kan spelen in het beoordelen en toetsen van interne risicobeheersings- en controlesystemen, functioneert onder de verantwoordelijkheid van het bestuur.	Team Audit onder leiding van een strategisch adviseur is onderdeel van unit Staf en rapporteert rechtstreeks aan het bestuur.
6.1	Het bestuur geeft een getrouwe, evenwichtige en begrijpelijke waardering van de toestand en de vooruitzichten van de publieke dienstverlener. De tegenkracht ziet erop toe dat het bestuur deze verantwoordelijkheid vervult.	Verwezen wordt naar het jaarverslag in deze financiële verantwoording.
6.2	De tegenkracht is de opdrachtgever van de externe accountant.	Conform de Kaderwet ZBO is het bestuur de opdrachtgever van de externe accountant.

6.3	De externe accountant is in ieder geval aanwezig bij de vergadering van de tegenkracht waarin over de vaststelling of goedkeuring van de jaarrekening wordt besloten. De externe accountant rapporteert zijn bevindingen betreffende het onderzoek van de jaarrekening gelijkelijk aan het bestuur en indien passend in het kader van de aan de tegenkracht toegekende verantwoordelijkheden, aan de tegenkracht.	De externe accountant is aanwezig in de bestuursvergadering waarin de jaarrekening wordt vastgesteld.
-----	---	---